

Če nočeš odločitve, ustanoviš komisijo

RADO GRUDEN

V Italiji je dobro znan rek, da če nočeš nečesa rešiti, ustanoviš komisijo. Očitno ga poznajo tudi v Sloveniji. Tako si je namreč mogoče razlagati včerajšnje odločitev mandatno-volilne komisije (MVK) državnega zbora, da oblikuje strokovno skupino neodvisnih pravnikov, ki bo pripravila stališča, ali je mogoče odvzeti poslanski mandat Janezu Janši, ki je bil pravomočno obsojen na dveletno zaporno kazen.

O tem so včeraj več ur razpravljali člani MVK, v katerem so predstavniki vseh strank, vendar do sklepa niso prišli, ker 9. člen zakona določa, da mandat preneha poslancu, če je za časa opravljanja poslanske funkcije pravomočno obsojen na zaporno kazen daljšo od šestih mesecev. Nič pa ne piše, ali to velja tudi za poslance, ki je bil obsojen pred izvolitvijo, kot je to primer Janeza Janše. Članom komisije tudi ni pomagalo mnenje parlamentarne zakonodajno-pravne službe, ki je menila, da bi bil lahko preklic mandata v tem primeru sporen. Ker so tudi mnenja drugih pravnikov o tem problemu zelo različna, je težko verjeti, da bo skupina strokovnjakov, ki bodo zastopali stranke, ki sodelujejo v MVK, našla jasno predvsem pa enotno stališče.

Zato si je mogoče včerajšnje odločitev MVK razlagati tudi kot navadno kupovanje časa do takrat, ko bo znana odločitev vrhovnega sodišča, ki razpravlja o Janševi zahtevi za varstvo zakonitosti. Ne glede na to, kakšna bo ta odločitev, in ali bo vrhovno sodišče potrdilo Janševo obsodbo ali pa jo razveljavilo, bo moral državni zbor čim prej sprejeti zakon, ki bo jasno določal, kdo je lahko poslanec in kdo ne.

ITALIJA - Senatorji odobrili ustavno reformo

Rimski senat ne bo več zakonodajna skupščina

Matteo Renzi zadovoljen, opozicija zelo kritična

FJK - Po odstopu Torrenti brez resorjev in tudi plače

TRST - Gianni Torrenti bo od ponedeljka dalje formalno še vedno deželni odbornik, a brez resorjev, ki jih bo začasno prevzela predsednica Dežele Debora Serracchiani. Do ponedeljka bo namreč generalni tajnik deželne uprave Daniele Bertuzzi pripravil upravne sklepe, po katerih bo lahko Torrenti še naprej sodeloval na sejah deželne vlade, a brez vsakršnega honorarja.

Na 3. strani

RIM - Senat je včeraj v prvem branju odobril ustavni zakon, ki dejansko ukinja senatno skupščino kot izvoljeno telo. Ustavna reforma, za katero si prizadeva premier Matteo Renzi, predvideva, da bo v senatu v prihodnje sedelo le 100 in ne več 315 senatorjev. Senatorji bodo iz vrst županov in deželnih svetnikov po novem izbirali deželni sveti v sorazmerju s številom prebivalcev. Obenem se jim bodo drastično zmanjšala pooblastila, med drugim ne bodo več glasovali o zaupnicah vladi, bodo pa ohranili pristojnosti za varstvo narodnih in jezikovnih manjšin.

Predsednik vlade Renzi je zelo zadovoljen z odobritvijo zakona v prvem branju, medtem ko je opozicija zelo kritična. Njeni senatorji se iz protesta niso udeležili glasovanja.

Na 9. strani

SESLJAN - Obiskovalci prvič v novem turističnem naselju

»Sprehod« po Portopiccolu naletel na veliko zanimanje

SESLJAN - Sinočnja prireditelj v Sesljskem zalivu (foto Damj@n) ni bila uradna otvoritev Portopiccola, pač pa sprehod po turističnem naselju, ki se je vsaj za en dan spremenilo v mesto. Tako so si vsaj zamislili upravitelji naselja, ki so prireditvi dali naslov Praznik v mestu ali v italijanščini Una città in festa.

Ob 19. uri, ko so se odprla vrata za oči javnosti doslej skritega naselja, na prizorišču ni bilo veliko ljudi. S časom so začeli prihajati, tako da je pozno zvečer v nekdanjem kamnolomu kar mrgolelo obiskovalcev.

Na 4. strani

NSi za pospešitev koalicijskih pogajanj

Na 2. strani

Tržaško središče spreminja videz

Na 4. strani

Izsledili povzročitelja hude nesreče v Trstu

Na 5. strani

Goriška motorizacija na dosegu klika

Na 10. strani

Divji prašiči lomastijo v sovojenjski koruzi

Na 11. strani

GORICA-NOVA GORICA - Čezmejno zdravstvo

Dogovor za Hišo porodov

Za vzpostavljane mreže čezmejnih zdravstvenih storitev sprašujejo Evropo osem milijonov

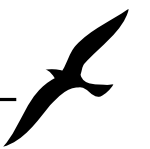

GORICA - Pripravili so projekt za vzpostavitev mreže čezmejnih zdravstvenih storitev, za uresničitev katerega bodo preko Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS GO) zaprosili za osem milijonov evrov evropskih prispevkov. Dogovor predvideva tudi gradnjo Hiše porodov, glede katere je bilo treba največ dela za usklajevanje različnih mnenj in zahtev. Dogovor so podpisali goriški župan Ettore Romoli, novogoriški župan Matej Arčon, župan Šempetra-Vrtojbe Milan Turk, direktor goriškega zdravstvenega podjetja Gianni Cortiula, direktor novogoriškega Zdravstvenega doma Marjan Pintar in pomočnik direktorja splošne bolnišnice dr. Franca Derganca iz Šempetra pri Gorici Marco Gergolet.

GRADEŽ - Prijavili dvajsetletnika

Sovrstnika zabodel po sporu zaradi dekleta

POGAJANJA - Predvsem v NSi pričakujejo pojasnila še pred sredo

SMC ne izključuje pogovorov pred posveti strank pri Pahorju

Predsednik bo pogajanja začel v ponedeljek - Tonin: Če ne bo zasuka, Cerarja ne bomo podprli

MATJAZ HAN
ARHIV

LJUBLJANA - SMC se bo z morebitnimi partnericami po potrebi sestala tudi pred njihovimi pogovori pri predsedniku države Borutu Pahorju. Dodatne pogovore je pričakovati predvsem z NSi, saj vodja poslancev te stranke Matej Tonin napoveduje, da če se vsebinsko ne bodo uskladili, bodo Pahorju sporočili, da Mira Cerarja za mandatarka ne bodo podprli.

Tonin je v včerajšnji izjavi novinarjem v DZ ponovil, da za zdaj slabo kaže, a so se pripravili še pogajati. Ob tem je opozoril, da so bili na zadnjih pogajanjih časovno omejeni in do nekaterih vprašanih sploh niso prišli. Če držijo navedbe predsednika SMC in najverjetnejšega mandatarka Cerarja, da je še možnost dogovora, Tonin pričakuje, da bo prišlo do novega kroga pogovorov še pred torkom. NSi se bo s Pahorjem sestala v sredo.

V primeru, da se bo NSi do določene mere vsebinsko uskladila s SMC, bo za vstop v vlado povprašala občasne odbore. Številni od teh so se že sestali. Sporočila gredo v smer, da ni zadržkov za vstop v vlado, če bo NSi uspela uresničiti svoj program. Cerarjeve izjave, da mora NSi pri članstvu še nekoliko bolj temeljito preveriti, koliko je volje za vstop v koalicijsko, Tonin razume kot preusmerjanje pozornosti, saj želijo krivdo zaradi nedogovora prevaliti na NSi. »Težava ni naše članstvo, težava je vsebina,« je poudaril vodja poslancev NSi, ki reformne pripravljenosti pri

MATEJ TONIN
ARHIV

SMC ne čuti. Če jih Cerar želi v koalicijski zaradi vsebine, Tonin zagotavlja, da so v NSi pripravljeni dati tudi »svoje glave na tnalno«, saj se zaveda, da bo v tem primeru po njih »padalo z vseh strani«. Če jih želi le »zaradi mavričnosti«, potem v koalicijski nimajo kaj iskati, je dodal.

Vodja poslanske skupine SD Matjaz Han pa je v izjavi novinarjem v DZ poudaril, da je najverjetnejši mandatarka Cerar tisti, ki vodi igro. Pri nekaterih pogledih na to, kako državo popeljati iz krize, so se s stranko SMC relativno zblížali, pravi. V SD sicer čakajo na torek, ko naj bi jim torej SMC dala zadnji osnutek koalicijskega sporazuma, ki bo pokazal, v kateri smeri bo Cerar sestavljal novo vlado.

Kot je izpostavil Han, vse stranke želijo državljanom dobro in imajo dober cilj, poti pa so različne in »SD za razliko od NSi in DeSUS gleda državo kot celoto«. Če se znižuje davke, je treba po njegovih besedah neke druge jemati. Na to v stranki niso pripravljene, saj so ljudje za to krizo že preveč plačali. »Za rešitev iz krize je pot stranke SD daljša, ne pa tako boleča,« je poudaril. Han ob tem verjame, da je Cerarju tovrstno razmišljanje bližje.

Pogovori poslanskih skupin pri predsedniku Pahorju glede mandatarka se začnejo v ponedeljek. Predsednik se bo najprej srečal s SMC, v torek nato s SDS in DeSUS, ostale poslanske skupine pa pridejo na vrsto v sredo.

MANDATNO-VOLILNA KOMISIJA DZ Pred odločanjem o Janševem poslanskem mandatu želijo člani slišati še dodatna pravna mnenja

LJUBLJANA - Člani mandatno-volilne komisije (MVK) državnega zbora so včeraj po nekajurni razpravi o poslanskem mandatu predsednika SDS Janeza Janše, ki je pravno-močno obsojen na dveletno zaporno kazen, sklenili sejo prekiniti. Odločili so namreč, da se oblikuje strokovna skupina neodvisnih pravnikov, ki bo oblikovala strokovna stališča. Tak sklep je posledica dejstva, da 9. člen zakona o poslancih določa, da poslancu preneha mandat, če je s pravno-močno sodbo obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šestih mesecev, razen če DZ sklene, da lahko opravlja poslansko funkcijo. Vprašanje se vrti predvsem okoli tega, ali to velja tudi za poslanca, ki je bil obsojen pred izvolitvijo.

Parlamentarna zakonodajno-pravna služba (ZPS) je v svojem mnenju ocenila, da bi bilo prenehanje poslanskega mandata Janši na podlagi zakona o poslancih lahko ustavno sporno. Ker so pravna mnenja o tem deljena, pa je med razpravo več članov MVK izrazilo željo, da bi poleg mnenja zakonodajno-pravne službe pridobili dodatna pravna mnenja. Predsednik MVK Mitja Horvat je take predloge tudi dal na glasovanje.

Kot izhaja iz sprejetih sklepov, bo MVK posilila za mnenje o prenehanju mandata poslancev glede ustavno spornih vprašanj, ki so bila izražena danes v razpravi. Prav tako bo vsaka poslanska skupina, ki sodeluje pri delu MVK, v posebno strokovno skupino imenovala po enega strokovnjaka. Ta skupina pravnikov pa

JANEZ JANŠA
ARHIV

naj v čim krajšem času oblikuje stališče glede prenehanja mandata poslancev.

Matjaz Hanžek iz ZL je predlagal tudi glasovanje o tem, da je Janši mandat prenehal, a s predlogom, da se o tem odloča včeraj, ni uspel. Proti je glasovalo 14 članov MVK, za pa eden. Hanžek se je sicer pri glasovanju o pridobitvi dodatnih pravnih mnenj vzdržal. »Kadar želiš nekaj zavlačevati, ustanoviš komisijo in začneš popravljati zakone,« je dejal po seji in dodal, da z dodatnimi mnenji pravnikov ne bo nič drugače.

Proti ustanovitvi komisije je glasoval poslanec NSi Matej Tonin, saj meni, da komisija ne bo rešila ničesar in bo le očitke, da gre za politično ustanovljeno komisijo.

V razpravi je bilo v zvezi z mnenjem ZPS slišati različna stališča, razumljivo pa so bili predvsem poslanci SDS tisti, ki so poudarjali, da je stališče jasno in da gre v smer, da se mandata Janši ne odvzame. SE pa na tem področju obeta sprememba zakonodaje. Da se bodo za to zavzeli, so napovedali v SMC.

Na pomolu spet »fešta«

KOPER - »Na pomolu je fešta« je postala že tradicionalna prireditve, ki vsako leto v avgustu v Kopru poskrbi za živahno vzdušje. Začela se je včeraj, danes pa bodo lahko obiskovalci boste zaplesali z Veselimi Štajerkami in skupino Orange Juice Band, jutri pa bodo nastopili Elio Pisak & Platana. Na obisk bosta prišla tudi Bruno in Giordano. Dogajanje bo na Ukmarjevem trgu v Kopru, in sicer od 18. ure dalje, zato bo Ukmarjev trg zaprt za promet do ponedeljka, 11. avgusta do 8. ure zjutraj.

Big Foot Mama v Izoli

IZOLA - V okviru poletnih prireditev, ki jih prireja izolski Center za kulturo, šport in prireditve, bo nocoj na Lonki koncert priljubljene slovenske skupine Big Foot Mama. Pričetek ob 21. uri, vstopnine ni.

Jutri Kras malo drugače, z ognjem na borjaču

DUTOVLJE - V okviru Praznika terana in pršuta, ki od včeraj poteka v Dutovljah, se bodo jutri ob 19. uri ob Na Bunčetovi domačiji predstavili vinarji v družbi s kulinaricnimi mojstri na prireditvi Kras malo drugače, z ognjem na borjaču. Sodelovali bodo vinarji Čotar, Renčelj, Milena Raspopovič, Štemberger, Emil in Ken Tavčar ter Kukanja ob divjačinskem golažu gostilne na Gradu in glasbo saksofonista Tomaža Nedoha. Ob vinih pa so pripravili tudi degustacijo in ocenjevanje različnih kultur pršuta.

V Kamniku festival Kamfest

KAMNIK - S povorko, ki jo je vodila mednarodna zasedba banda Kremšnita, se je včeraj v Kamniku začel 11. Kamfest. Festival bo do 17. avgusta ponudil 80 različnih dogodkov, med katerimi bodo najbolj odmevni glasbeni. Na glavnem odru bodo nastopili priznani pevci in skupine, med drugim tudi Laibach. Glasbeni program bodo letos zaznamovala predvsem slovenska imena, kot so Bilbi, Leeloojama, Borghesia, Neca Falk in Tomaž Domicelj. Letošnja novost je nov gledališki oder, ki bo v atriju dvorca na območju bivše kamniške smodnišnice oziroma v zapuščenem kompleksu nekdanje Kemične industrije Kamnik. Podroben program prireditev je na spletni strani www.kamfest.org.

SLOVENIJA TA TEDEN

Hitro ne, obeta pa tudi ne

DARJA KOČBEK

Kdor je po julijskih predčasnih parlamentarnih volitvah pričakoval gladko in hitro oblikovanje vladne koalicije, se je zmotil. Na eni strani je zmogovalec Miro Cerar očitno človek, ki rad dobro premisli, na drugi strani pa predpisani postopki in roki nagle sestave vlade preprosto ne omogočajo. Po konstituiranju novega parlamentarnega sklica prejšnji petek so tako stranke ta teden oblikovale poslanske skupine, kar pomeni, da bo lahko predsednik države šele naslednji teden opravil posvete z njihovimi vodji o mandatarku za sestavo vlade. Spričo volilnega izida je to tokrat videti kot nepotrebna formalnost, vendar se ji ni mogoče izogniti.

Če bo kandidata predsednik države nato lahko predlagal v ponedeljek, 18. avgusta, bi državni zbor o njem lahko odločil 22. avgusta, nova vlada pa bi po zaslišanih ministrskih kandidatih v parlamentu lahko začela delati najprej sredi septembra. Seveda se Miro Cerar, katerega stranka je zmagala na volitvah, medtem z možnimi koalicijskimi partnericami že pogovarja o programu

vladne koalicije in razdelitvi resorjev, prava pogajanja pa naj bi se začela prihodnji teden, ko bo na mizi z dosedanjimi pripombami in predlogi strank dopolnjen osnutek koalicijske pogodbe. Prav tako je že jasno, da bosta v opoziciji desnosredinska Slovenska demokratska stranka (SDS), ki je Cerar zaradi nepriznavanja sodb sodišč ni povabil na koalicijska pogajanja, in Združena levica, ki je takoj na začetku pogajanj ugotovila, da ima s Cerarjevo stranko premalo skupnih točk.

Najverjetnejši mandatarka Miro Cerar se tako o sestavi vladne koalicije pogaja z upokojsko stranko Desus, s socialnimi demokrati, s krščansko-ljudsko Novo Slovenijo (NSi) in stranko premierke odhajajoče vlade Zavezništvo Alenke Bratušek. Desus v pogajanjih izpostavlja zagotovitev regresa upokojskega in usklajevanje pokojnin, ko bo gospodarstvo doseglo 2-odstotno rast. Na njegovem seznamu zahtev je tudi vzpostavitev demografskega sklada, v katerem bi zagotovili denar za izplačilo pokojnin.

Za izplačilo pokojnin sicer skrbi Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (ZPIZ), kamor se tudi stekajo prispevki, ki jih za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje plačujejo zaposleni. A ti prispevki že nekaj časa ne zadoščajo, razliko v višini okrog 1,5 milijarde evrov na leto pokriva državni proračun. Ker je proračun v vse večjih škripcih, so si v Desusu zgolj zato, da bi ohranili svojo volilno bazo, že v okviru odhajajoče vlade Alenke Bratušek zamislili ustanovitev demografskega sklada.

Socialni demokrati v pogajanjih odločno nasprotujejo predlogu za uvedbo socialne kapice. V skladu z veljavno zakonodajo zaposleni v Sloveniji te prispevke plačujejo kot delež bruto plače, kar pomeni, da tisti z višjimi plačami plačujejo več. Z uvedbo socialne kapice pa od določenega zneska plače prispevki ne bi več naraščali, kar pomeni, da bi bile neto plače višje. Socialni kapici nasprotuje tudi Desus.

Druga sporna točka v osnutku koalicijske pogodbe je za socialne de-

mokrate prožnejši trg dela, ki bi delodajalcem omogočal, da bi lahko zaposlene, ko jih ne potrebujejo, hitro odpustili, potem pa po potrebi tudi spet hitro zaposlili. To podpira NSi, a pod pogojem, da bi odpuščeni delavci dobili odpravnino v višini treh mesečnih plač.

Svoje pripombe so javnosti najbolj obširno obrazložili v Novi Sloveniji, ki si v novi vladi, če bodo koalicijska pogajanja s Cerarjem uspešno zaključili, želijo predvsem gospodarski in zdravstveni resor. Odločno podpirajo socialno kapico, ker bi omogočila, da bi lahko sposobne in posebej produktivne posameznike zadržali v Sloveniji. Nova Slovenija zahteva še sodno reformo s poskusnim mandatom za sodnike, ti imajo po sedanjih zakonodaji trajni mandat, in reformo sodnega sveta, zdravstvena reforma pa mora zagotoviti več konkurence.

Najmanj težav z osnutkom pogodbe imajo v Zavezništvo Alenke Bratušek, kjer trdijo, da je večina točk enaka kot v njihovem predvolilnem programu, zahtevajo pa konkretne ukrepe

za uravnoteženje javnih financ in za zagon gospodarstva.

Miro Cerar še upa na široko koalicijsko preko politične sredine, a verjetnost, da bi v koalicijsko pridobil tudi desnosredinsko NSi, ni prav velika. Kar nekaj njihovih zahtev je namreč takšnih, da jih Cerar v koalicijsko pogodbo ne more uvrstiti, če noče ostati brez vseh drugih (levosredinskih) partneric, postavljene pa so tako, da prostora za kompromis ne puščajo. Takšne so denimo zahteve po privatizaciji, odpravi monopola javne zdravstvene blagajne in vzpostavitvi konkurence na trgu zdravstvenega zavarovanja, radikalni sprostitev trga delovne sile in pokojninski reformi, pa tudi ideološke zahteve, kakršna je tista glede pravic istospolnih.

Kakor razmeroma počasno konstituiranje vlade ni nujno slabo znamenje, pa velja tudi nasprotno. Četudi je videti, da koalicija nastaja s premislekom, ni nujno, da bosta njen program in ministrski zbor tisto, kar Slovenija potrebuje, da se odtrga iz začaranega kroga zadolževanja in razvojnega nazadovanja.

DEŽELA - Po odstopu, ki ga je predsednica Debora Serracchiani zavrnila

Torrenti brez resorjev in plače Odbornik zaupa v tožilstvo

Zaslišanje najbrž po velikem šmarnu - Združenje Spaesati/Razseljeni vrnilo »sporni« prispevek

TRST - Gianni Torrenti bo od ponedeljka dalje formalno še vedno deželni odbornik, a brez resorjev (kultura, šport in solidarnost), ki jih bo začasno prevzela predsednica Dežele Debora Serracchiani. Do ponedeljka bo namreč generalni tajnik deželne uprave Daniele Bertuzzi pripravil upravne sklepe, po katerih bo lahko Torrenti še naprej sodeloval na sejah deželne vlade, a brez vsakršnega honorarja. Odbornik iz vrst Demokratske stranke, ki je v petek odstopil, bo torej postal neke vrste zamrznjeni upravitelj, kar se v zgodovini Furlanije-Juljske krajine, če nas spomin ne vara, še ni zgodilo.

Jamstveno obvestilo za vsoto 9 tisoč evrov

Jamstveno sporočilo ne pomeni, da si osumljen in še manj obtožen kaznivoga dejanja, temveč obvestilo, da si preiskovana oseba. Torrenti je bil leta 2011 pravni pooblaščenec združenja Spaesati/Razseljeni (glavni pobudnici ustanovitve sta bili Sabrina Morena in Martina Kafol), ki je od Dežele prejelo prispevek v višini nekaj nad 40 tisoč evrov. Nadzorniki odborništvu za kulturo so v sklopu tega prispevka ugotovili nepravilnosti pri fakturi za 9 tisoč evrov, ki bi jo moral Torrenti izplačati zadrugi Bonawentura za najem gledališča Miela. Torrenti je bil takrat predsednik Bonawenture, ki je lastnik Miele.

V uradnih dokumentih je faktura izpadla kot pobotnica, v resnici pa vodstvo Spaesati/Razseljeni ni nikoli izstavilo Mieli računa v višini 9 tisoč evrov. Dežela je zato zahtevala pojasnila, leta 2013 je združenje (Torrenti ni bil več pooblaščenec) omenjeno vsoto vrnilo javni upravi. S tem je priznalo nepravilnost in bilo s tem pojasnilom (in z povračilom 9 tisoč evrov) prepričano, da je stvar končana.

Finančna straža ukrepala na poziv Dežele

Odborništvu za kulturo (ni jasno, če je bil Torrenti takrat že odbornik) je dokumentacijo v zvezi z vračilom 9 tisoč evrov posredovalo finančni straži. Slednja je zadevo predala tožilstvu, ki je konec julija (javni tožilec Federico Frezza) sporočilo Torrentiju in upravni tajnici Spaesati/Razseljeni o začetku sodne preiskave, v katero sta vpletena. Frezza želi preveriti, če sta aktualni odbornik in njegova takratna sodelavka kršila zakon, da si zaslužita kazensko ovadbo in torej sodni pregon.

Torrenti je o jamstvenem sporočilu najprej obvestil Serracchianijevo, v petek zvečer po seji deželnega odbora pa še javna občila. Iz prvih Torrentijevih izjav in pojasnil njegovega odvetnika Giannija Borgne ni mogoče sklepati, če pristojni organi deželne uprave rutinsko seznanjajo finančno stražo z vsemi upravnimi nepravilnostmi v zvezi s prispevki ali pa je šlo pri zadevi za izjemo.

Kakor koli že, je Torrenti prepričan, da ni storil kaznivoga dejanja, temveč da je šlo za napako v dobri veri, kot priča dejstvo, da je njegovo združenje vrnilo Deželi sporni prispevek. Vrh vsega je združenje Spaesati/Razseljeni razpolagalo z denarjem, s katerim bi lahko Mieli izplačalo tistih 9 tisoč evrov. Torrenti bo to pojasnil Frezzi, ko ga bo slednji povabil na razgovor, kar naj bi se zgodilo po velikem šmarnu. Takrat bo jasno, kaj tožilstvo pravzaprav očita odborniku (če mu sploh kaj očita), ki s svojim zadržanjem,

sodeč po doslej znanih dogajanjih, ni povzročil finančne ali drugačne škode Deželi.

Koliko časa bo lahko FJK brez odbornika?

V Italiji sodni mlini, kot vemo, meljejo zelo počasi. Torrenti se je hotel s tožilem pogovoriti pred velikim šmarnom, a se to po vsej verjetnosti ne bo zgodilo. Takšna preiskava zna trajati nekaj dni, lahko pa tudi nekaj tednov in celo mesecev. Sodni časi se razlikujejo od upravnih in političnih časov, zato se postavlja vprašanje koliko časa bo lahko FJK vzdržala brez odbornika za kulturo. Tudi zato, ker marsikdo očita Serracchianijevi, da je preveč zaposlena, saj je predsednica državna glasnica Demokratske stranke, ena od namestnikov (drugi je Lorenzo Guerrini) strankinega voditelja Mattea Renzija.

S.T.

»Zamrznjeni« odbornik Gianni Torrenti s predsednico Dežele Debora Serracchiani, ki je začasno prevzela njegove resorje

DEŽELA - Afera Torrenti

Zaupanje, solidarnost in zelo kritične ocene

TRST - Medtem ko je včeraj Gianni Torrenti ponovil, da ni storil nobenega kaznivoga dejanja in da bo vse pojasnil tožilcu Federico Frezzi, si je priložil solidarnost kar 28 kulturnih združenj in ustanov iz FJK. Med njimi so Stalno gledališče Rossetti, videmski CEC, Mittelfest in Pordenonelegge, ki izražajo podporo in solidarnost preiskovanemu odborniku. Podpisniki izjave se sicer ne spuščajo v zadevo, ki je predmet sodne preiskave, a izražajo upanje, da bo lahko Torrenti nadaljeval na poti, ki jo je začrtal kot odbornik za kulturo.

Podobno razmišljajo tudi odbornikovi somišljeniki iz Demokratske stranke. Njena deželna tajnica Antonella Grim izraža Torrentiju solidarnost in podporo, obenem tudi zaupanje sodstvu v prepričanju, da bo odbornik čim

prej pojasnil vso zadevo. Podobno razmišlja tudi vodja deželne svetniške skupine DS Cristiano Shaurli. Tudi on je prepričan, da bo Torrenti sodniku čimprej pojasnil vso zadevo in da se bo stvar zato kmalu rešila. Demokrati cenijo, da je preiskovani javni upravitelj takoj odstopil.

Popolnoma drugače razmišljajo v Gibanju 5 zvezd, kjer sicer ne kritizirajo Torrentija, pač pa predsednico Dežele Debora Serracchiani. Očitajo ji pilatovsko stališče, ker ni sprejela odbornikovega odstopa, mu pa je odvzela vse resorje. Torrentija primerjajo z nogometšem, ki ga po izključitvi ne pošljejo v slačilnico, temveč na klop za rezervne igralce. V Gibanju 5 zvezd se sprašujejo, koliko časa bo tako »zaposlena« predsednica vodila tri pomembne resorje, kot so kultura, šport in solidarnost.

DEŽELA - Afera Torrenti

Slovenska manjšina bo morala počakati

TRST - Afera, v katero je vpleten deželni odbornik Gianni Torrenti, bo močno vplivala na delovne posvetovalne komisije za slovensko manjšino. Odbornik je za prvo polovico septembra napovedal sklic komisije, ki naj bi imela na dnevnem redu soočenje o novih merilih za državne prispevke slovenskim ustanovam. Septembrske seje najbrž ne bo, saj je zelo malo verjetno, da bi jo sklicala predsednica Dežele Debora Serracchiani, ki je začasno prevzela Torrentijeve resorje.

Torrenti je takoj po imenovanju za odbornika napovedal, da bo neposredno spremljal posvetovalno komisijo, ki ji predseduje. Za takšno pot se je doslej odločil le odbornik Roberto Molinaro, medtem ko je njegov naslednik Elio De Anna skrb

za Slovence dejansko poveril deželnemu funkcionarju Giuseppeju Napoliju. Bolj politično obarvana je bila poteza Roberta Antonaza, odbornika za kulturo v Illyjevi upravi, ki je za svojega pooblaščenca v komisiji imenoval Maria Lavrenčiča. Brez politično pravnomočnega odbornika bo posvetovalna komisija za Slovence zelo težko delovala oziroma ne bo, saj je zelo malo verjetno, da bi skrb za komisijo v tem kočljivem trenutku poverili vodji oddelka za manjšinske jezike Luciu Pellegriniju ali upravnemu koordinatorju Pavlu Slamiču.

Torrenti zelo dobro pozna kulturno in splošno stvarnost Slovencev v Italiji. Spoznal jo je že kot predsednik Miele in kulturne zadrage Bonawentura.

SKGZ - Ob izvolitvi na čelo DZ Čestitke Brglezu z željo, da se nadaljujejo dobri odnosi matice s Slovenci v sosednjih državah

TRST - Rudi Pavšič, predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze (SKGZ), je v svojem imenu v imenu SKGZ čestital Milanu Brglezu ob izvolitvi za predsednika Državnega zbora Republike Slovenije. V nadaljevanju dopisa je izrazil prepričanje, da bo novi predsednik DZ z modrostjo in pozitivno energijo zna voditi najvišje institucionalno telo Republike Slovenije v teh zapletenih razmerah in da mu bo tudi v teh kriznih časih uspelo prispevati k postavitvi temeljev za novo vizijo slovenske družbe. Pavšič je v pismu še navedel, da si tudi SKGZ prizadeva, da bi tudi pri nas prišlo do prenove v skladu z današnjimi potrebami naše skupnosti. »Ta obnova bi morala soditi v širšo strategijo skupnega slovenskega prostora, zato računamo, da bi se nadaljevali pozitivni odnosi med Republiko Slovenijo in Slovenci, ki živimo v sosednjih državah,« je še zapisal predsednik SKGZ. Poudaril je še, da si pri SKGZ v evropskem duhu želijo še več pozitivne kontaminacije med osrednjo Slovenijo in zamejstvom na področju kulture, jezika in gospodarske uspešnosti. »Tu živijo narodni skupnosti, slovenska v Italiji in italijanska v Sloveniji, si želita mirnega in konstruktivnega sožitja, zato so temeljnega pomena dobri bilateralni odnosi med obema državama. V tem smislu izražam željo in pričakovanje, da bi se dogovarjanje in prijateljstvo med Slovenijo in Italijo (zlasti z Deželo Furlanijo Juljsko krajino) nadaljevalo in bogatilo,« je v zaključku pisma zapisal predsednik SKGZ.

fotoutrip '14

Poslajte svoj posnetek na naš dnevnik direktno iz spletne strani preko rubrike Fotografije bralcev ali po elektronski pošti na tiskarna@primorski.eu (Fotografijo lahko dostavite tudi osebno v uredništvih v Trstu in Gorici).

Fotoutrip z Višarj
INES LAKOVIČ

SESLJAN - Veliko ljudi sinoči obiskalo novo turistično naselje

»Sprehod« po Portopiccolu

Utrinka s sinočnega dogajanja v novem turističnem naselju Portopiccolo v Sesljskem zalivu

FOTODAMJ@N

Sinočnja prireditev v Sesljskem zalivu ni bila uradna otvoritev Portopiccola, pač pa »sprehod« po turističnem naselju, ki se je vsaj za en dan spremenilo v mesto. Tako so si vsaj zamislili pobudniki, ki so prireditvi dali naslov Praznik v mestu ali v italijanščini Una città in festa. »Po gradbenih delih, ki so trajala pet let, bomo Portopiccolo vendarle odprli javnosti,« so v vabilu obljubljali upra-

vitelji naselja, ki je bilo doslej »vidno« le iz morja oziroma z razgledne točke na obalni cesti v Naselju sv. Mavra. Bilo je dejansko skrito javnosti.

Ob 19. uri, ko so se odprla vrata za oči javnosti doslej skritega naselja, na prizorišču v resnici ni bilo veliko ljudi, s časom pa so začeli prihajati, tako da je pozno zvečer kar mrgolelo obiskovalcev. Vse do ognjemetov, ki so v slikovitem okolju ne-

kdanjega kamnoloma kronali množični ogled naselja, ki je za en dan postalo mesto. Uradne otvoritve s tradicionalnim rezom traku sinoči ni bilo in morda ga sploh nikoli ne bo.

Obiskovalke in obiskovalci (mnogo je bilo družin z otroci ter kopalcev iz sosednje Caravelle, ki jo upravljajo lastniki Portopiccola) so imeli na voljo zelo pester razvedrilni spored. Skupina iz Štarancana, ki

izvaja poulične prireditve, se je proslavila s Thomasom Peresom, ki je »bruhal« ogenj. Pred bodočim hotelom so pozornost gostov pritegnili plesalke in plesalci flamenka tržaške skupine Flamenco coreografia, ki deluje v sklopu plesne akademije Artinscena, mladi Kjarisha in Giorgia pa sta na hoduljah presenetili tudi najbolj zahtevne gledalce in seveda otroke.

Za stalno glasbeno podlago ter kuliso je skrbel DJ Lele Sacchi. Večer so popestrili še članice in člani plesnega teatra Sinakt Circo, ki združuje cirkus, gledališče in ples. Sinoči so izvedli predstavo Fly on Fire. Cirkuško nastrojen je bil tudi »ustvarjalec podob« Andrea Speranza, kar velja še za plesalko Tanio Dance. Skratka razvedrilo in pisani špektakel za vse okuse in generacije.

PROMET - Uvajanje novega načrta Mestno središče spreminja videz

Tržaško mestno središče počasi dobiva drugačen videz. Cosolinijeva občinska uprava je kot znano sprejela nov prometni načrt, ki predvideva uvedbo številnih pešcon oziroma cestnih odsekov, ki so po novem namenjeni izključno pešcem in kolesarjem. Tako so v prejšnjih mesecih delno ali v celoti zaprli za promet ulice Foschiatti, Sorgente, Erbetta in Donizetti; na vseh omenjenih ulicah so tamkajšnji gostinci in upravitelji barov že namestili zunanjo opremo, tako da razpolaga na primer kavarna San Marco po novem tudi z zunanjim opremljenim prostorom. Podobno se je zgodilo v Ulici 30. oktobra, na odseku od Trga Oberdan do Ul. Milano, in v Ulici Torre Bianca (med ulicama Carducci in Zonta). Zaradi tega se nam križišče med ulicama Carducci in Valdirivo predstavlja v drugačni podobi: avtomobili, ki iz Ul. Carducci zavijejo v Ul. Valdirivo, po novem ne smejo zaviti v Ul. san Lazzaro in v Ul. Torre Bianca, saj je ta, kot omenjeno, na tem odseku zaprta ...

Križišče z Ul. Valdirivo FOTODAMJ@N

Nekatere ulice so na podlagi novega prometnega načrta spremenili v ulice, po katerih lahko vozijo le taksisti, rešilci in avtomobili, ki prevažajo ljudi s posebnimi potrebami: tak primer so ulice Nordio, Toro in 30. oktobra (med ulicama Milano in Torre Bianca). Nadaljuje se tudi eksperimentiranje v ulicah Imbriani in Mazzini: od danes ob 9. uri do jutri ob 20. uri bodo njuni edini uporabniki pešci in kolesarji. Zato bodo tudi

mnogi avtobusi vozili po spremenjenih progah (v večini primerov v eno smer po Korzu, v drugo pa po Ul. Valdirivo).

Predvidoma oktobra bo preureditev dočkal tudi del Drevoleda 20. septembra; dela bodo začeli jeseni, saj v poletnih mesecih tu mrgolelo obiskovalcev, ki radi posedajo pod njegovimi košatimi krošnjami. V višini Rossettijevega gledališča, natančneje med ulicama Rossetti in Zovenzoni, bodo predstavniki s lihimi hišnimi številkami (na desni strani, če se vzpenjamo po drevoredu) omejili promet in parkiranje. V naslednjih mesecih naj bi podobna »usoda« doletela tudi zgornji del drevoreda. (pd)

OKOLJE - Na ladji Palinuro je včeraj potekala zanimiva okrogla miza Varstvo morja in oceanov naj bo evropska prioriteta

Poveljnik ladje Palinuro Marco Filzi pozdravlja udeležence okrogle mize

FOTO DAMJ@N

Na ladji Palinuro, ki bo do ponedeljka jutraj privezana pri Pomorski postaji, je včeraj popoldne potekala okrogla miza z naslovom »Pomorska strategija: izziv Evrope za življenje morja«. Strokovnjaki različnih poklicnih profilov so po uvodnih pozdravih poveljnika ladje Marca Filzija, ki ga je včeraj dopoldne na županstvu sprejel župan Roberto Cosolini, in predsednice združenja Marevivo Rosalbe Giugni spregovorili o različnih aspektih in potencialnih aktivnostih povezanih z morjem.

V Trstu se je, kot so povedali večerajšnji gostje, zaključila osveščevalna kampanja združenja Marevivo, ki se je doslej pomudilo v Genovi, Neaplju in Tarantu. V teh pristaniščih so širšo javnost seznanjali s svojo kampanjo, v sklopu katere želijo ozavestiti ljudi o pomenu varstva morja in organizmov, ki so v njem. Združenje Ma-

revivo je v sklopu kampanje obravnavalo teme, kot so onesnaževanje morja, pretirna gradnja na obalah, klimatske spremembe ... Potujoči kampanji je uspelo marsikoga prepričati, da bodo s podpiranjem dolgoročnega trajnostnega razvoja, dobrega okoljskega stanja morskoga okolja ter stabilnejšega morskoga prostora uspeli spodbuditi premišljeno, trajnostno in vključujočo rast pomorskega gospodarstva, kar bo prispevalo k doseganju ciljev iz strategije Evropa 2020.

O pomeu morja in oceanov za življenje na Zemlji je govorila profesorica na tržaški Univerzi Serena Fonda Umani, ki je poudarila, da je treba varovati vodna okolja in tam živeča bitja. Direktorica oddelka za oceanografijo Državnega inštituta za oceanografijo in eksperimentalno geofiziko Paola Del Negro pa je predstavila iz-

sledke raziskave, ki so jo biologi opravili na Jadranskem morju. Ti so z vojaško ladjo Palinuro obpluli celotno Jadransko morje in na različnih lokacijah jemali vzorce vode (na površini). Namen te raziskave je bil ugotoviti, koliko nevarnih alg živi v našem morju in ali so zdravju nevarne. Osredotočili so se zlasti na alge iz skupine dinoflagelot, ki so bile prisotne na vseh testiranih lokacijah, a v zanemarljivih količinah, ki nikakor nimajo slabega vpliva na organizme v morju ali na človeka, je zagotovila Paola Del Negro in pristavila, da kljub dobrim rezultatom, znanstveniki priporočajo redno spremljanje vrednosti nevarnih alg. Na okrogli mizi so včeraj spregovorili še drugi strokovnjaki, ki se strinjajo z ugotovitvijo, da mora biti skrb za morje skrb vseh Zemljanov in ne le tistih, ki se z morjem poklicno ukvarjajo. (sč)

TEHNOLOGIJA - Po občinskih izpostavah novost tudi v glavni in v katinarski bolnišnici

S spletno aplikacijo nič več čakanja v vrsti

Čakalne dobe so v bolnišnicah pogosto dolge, čakanje v vrsti pa marsikomu načinja živce, saj je to izguba časa. Po novem se lahko vsaj v nekaterih primerih temu izognemo. V glavni tržaški bolnišnici in katinarski bolnišnici se od julija lahko poslužujemo spletne aplikacije za pametne telefone, ki omogoča, da od doma rezerviramo listek z zaporedno številko, ki ga običajno dvignemo v centru za rezervacijo specialističnih zdravstvenih pregledov (CUP). Brezplačna aplikacija Qurami (fotoDamj@n) pa nas poleg tega tudi obvesti, čez koliko minut (ali ur ...) bomo približno na vrsti mi.

Včeraj smo si najprej naložili aplikacijo na telefon, nato smo poskusili rezervirati številko v obeh bolnišnicah, kjer pa sredi avgusta očitno ni velike gneče. Potrebno je vklopiti globalni pozicijski sistem GPS. V prvem primeru nas je aplikacija ob-

vestila, da ni vrst in da se lahko zato-rej mirno odpravimo v bolnišnico; v drugem primeru smo rezervirali številko in izvedeli, da bomo predvidoma čakali samo 16 minut. S to aplikacijo si lahko pomagamo tudi, preden se odpravimo v bolnico po zdravniški izvid.

Spletno aplikacijo je v Rimu izumil iznajdljivi študent (zdaj že računalniški inženir) Roberto Macina, potem ko je na univerzi čakal v vrsti več kot uro. Čakanje ga je navdihnilo, z njegovim izumom so si najprej pomagali v javnih uradih in bolnišnicah v Rimu ter Firencah, tretji je bil Trst: januarja letos je Občina Trst uvedla aplikacijo v občinskih izpostavah v ulicah Locchi in Giotto, kjer se lahko prav tako izognemo ždenju v čakalnici. Prvi odzivi so pozitivni in pričakovati je, da bo aplikacija v prihodnje uporabna tudi v drugih javnih uradih in centrih, za katere so značilne daljše vrste. (af)

MESTNI REDARJI - 25. julija je motoristu skoraj odtrgalo stopalo

Izsledili povzročitelja nesreče v predoru Montebello

Tržaška občinska policija je slaba dva tedna po hudi prometni nesreči v predoru Montebello izsledila in kazensko ovadila povzročitelja. 21-letni L. M., ki naj bi s svojim skuterjem trčil v motor harley davidson in nato pobegnil, je osumljen opustitve pomoči in povzročitve hudih telesnih poškodb. Do njega so prišli s pomočjo plastičnih in kovinskih delov skuterja, ki so po trčenju ostali na cesti v predoru.

V petek, 25. julija, popoldne sta v predoru Montebello trčili motorni kolesi, ki sta vsako v svojo smer prehitela ostala vozila. Voznik skuterja je nadaljeval pot proti Senenemu trgu, kot da se ne bi nič zgodilo. 24-letni voznik motornega kolesa harley davidson 1200 sportster pa se je ustavil in obležal na tleh, saj mu je skoraj odtrgalo levo stopalo. Rešilec ga je prepeljal v katinarsko bolnišnico, mlademu motoristu zdaj še vedno zdravijo hudo poškodovano nogo. Nihče si ni uspel zabeležiti številke na registrski tablici pobeglega skuterja.

Tržaški občinski policisti pa so v predoru našli nekaj plastičnih in kovinskih delov skuterja, na podlagi katerih so ugotovili, da gre za yamaha xcity sive barve. V naslednjih dneh so s pomočjo prodajalcev motornih koles sestavili seznam 30 tovrstnih skuterjev v Trstu, na kar so poklicali vsakega lastnika posebej. Med temi je bil 21-letni L. M., ki je redarjem dejal, da ima podoben skuter, a da ga že dolgo ne uporablja. Med ogledom so vsekakor ugotovili, da se poškodbe na skuterju povsem skladajo s kosi, najdenimi v predoru. Mladenič je sprva trdil, da ni bil vpleten v nobeno nesrečo, naposled pa je le moral priznati, da je 25. julija trčil v motorista.

Občinski policisti so zasegli yamaha in kazensko ovadili mladeniča, in sicer na podlagi 189. člena prometnega zakonika (za pobeg in opustitev pomoči je zagrožena zaporna kazen od enega do treh let) ter 590. člena kazenskega zakonika (za nenamerno povzročitev hudih telesnih poškodb je zagrožena zaporna kazen od enega do šest mesecev ali denarna kazen od 123 do 619 evrov). Doletili pa sta ga še globi, ker skuter ni bil zavarovan, že novembra lani pa bi bil moral opraviti obvezni tehnični pregled vozila. (af)

Občinski policist ob motorju harley davidson v predoru Montebello FOTODAMI@n

ODPADKI - Od ponedeljka Novi zabojniki pri Sv. Jakobu in Sv. Vidu

V ponedeljek bodo tudi pri Sv. Jakobu in Sv. Vidu v Trstu namestili sive zabojnike z rjavim pokrovom, ki so namenjeni zbiranju organskih kuhinjskih odpadkov. Skupno naj bi jih bilo kar 306. Nadaljuje se tako projekt FORSU, ki ga tržaška občinska uprava, Pokrajina Trst in podjetje Acegas izvajajo z namenom, da bi povečali delež ločeno zbranih odpadkov; sedanji namreč ni ravno zavirljiv, saj v Trstu ločujemo nekaj manj kot 30% vseh odpadkov, kar pomeni, da preostalih 70% sežigamo ...

V teh dneh so začeli gospodinjstvom deliti informativni material, da bi prebivalcem pojasnili, katere odpadke je treba metati v sive zabojnike. O novih navodilih smo že pisali, morda pa ne bo napak, če jih ponovimo. Sem sodijo kuhinjski odpadki, na primer ostanke in olupki sadja ter zelenjave, mesa in mesnih izdelkov, pokvarjena hrana, netekoči ostanke hrane, jajčne lupine, kavna usedlina, čajne vrečke, papirnati robčki, manjše količine suhega cvetja, trave, listja. Nikakor pa v to posodo ne sodijo tekoča hrana, kosti, lasje, večje količine trave in vejčja, plenice in vložki, cigaretni ogorki, plastika, steklo ... in sploh vse, za kar imamo že na voljo zabojnike drugačne barve. Kuhinjske odpadke je treba odlagati v biološko razgradljivih vrečkah (to je tistih, v katerih nakupujemo v marketih).

ICTP - Teoretska fizika Diracova medalja utemeljiteljem teorije strun

8. avgusta bi Paul Adrien Maurice Dirac slavil 112. rojstni dan. V spomin na angleškega teoretskega fizika podeljuje mednarodni center za teoretsko fiziko (ICTP) Abdus Salam Diracove medalje, saj je bil Dirac med drugim tudi velik podpornik grljanskega inštituta. Podeljuje jih na njegov rojstni dan tistim znanstvenikom, ki so s svojim raziskovalnim delom prispevali k razvoju teoretske fizike.

Medalje bodo letos romale v roke treh znanstvenikov, ki so tako ali drugače pripomogli k razvoju teorije strun, na podlagi katere materija ni sestavljena iz delcev, temveč iz tankih valujočih strun. To so Ashoke Sen, indijski raziskovalec, med drugim član znanstvenega sveta grljanskega inštituta, Američan Andrew Strominger, profesor fizike na harvardski univerzi, in Italijan Gabriele Veneziano, ki je zaposlen v švicarskem Cernu in v francoskem Collège de France.

PRISTANIŠČE - Nastop sindikatov Žrtvi hude nesreče zagotovili zaposlitev

Delavca, ki je bil leta 2008 žrtev hude delovne nesreče v tržaškem pristanišču, bo Pristaniška oblast po daljšem oklevanju le zaposlila za nedoločen čas. Zagotovilo je prišlo med soočenjem s sindikati, ki so pozdravili to (sicer pozno) odločitev. Delavec naj bi septembra podpisal delovno pogodbo pri podjetju Porto Trieste Servizi, ki je pod neposrednim nadzorom pristaniške uprave.

28. marca 2008 se je v železniškem parku novega pristanišča hudo ponesrečil 30-letni Sandro Paoluzzi, ki je v tistih dneh ravno prehajal iz podjetja Impresa portuale Trieste k Adriaferju. Med preklapljanjem vagonov je padel pod lokomotivo malega vlaka za prevažanje kontejnerjev v terminal za žita. Med vzratno vožnjo mu je roko in nogo stisnilo med tračnice in kolesa lokomotive. V nesreči je izgubil nogo, roke danes sploh ne more uporabljati. Zaradi številnih kirurških posegov, ki se še nadaljujejo, je bil dolgo na bolniškem dopustu, leta 2011 ga je s triletno pogodbo zaposlila Pristaniška oblast. Letos je pogodba potekla, Pristaniška oblast pa je ni podaljšala, zaradi česar so nastopili sindikati.

Renato Kneipp (Filt-Cgil), Giulio Germani (Fit-cisl), Gianfranco Ferri (Ugl Mare) in Sergio Nardini (Ciu) so v skupni izjavi sporočili, da so predstavniki pristaniške uprave na četrtkovem srečanju zagotovili, da bo Paoluzzi najbrž že od septembra zaposlen za nedoločen čas pri podjetju Porto Trieste Servizi. Ob ugotovitvi, da bi se moralo to vprašanje rešiti že veliko prej, so sindikalisti izrazili zadovoljstvo nad ugodnim razpletom ter voščili delavcu mirno prihodnost. (af)

Zelo kritična ocena ustavnih reform

Tržaški odbor za obrambo ustave zelo kritično ocenjuje včeraj izglasovano ustavno reformo senata. Odbor je prepričan, da se je senatna skupščina odločila za sklep, ki je v kričečem nasprotju s temeljnimi ustavnimi načeli, kar velja tudi za načrtovano volilno zakonodajo za poslansko zbornico. Podobno razmišljajo tudi pristaši levičarsko usmerjene Liste Cipras, ki ocenjujejo, da je včeraj prevladala za Italijo in njene državljane zelo škodljiva politična naveza med Matteo Renziem in Silviom Berlusconiem. Lista Cipras napoveduje, da se bo še naprej odločno borila za ohranitev načel in duha republiške ustave.

Jazzovski koncert jutri ob zori na pomolu Audace

Jutri ob zori, točneje ob 4.50, bo na pomolu Audace pred Velikim trgom v Trstu jazzovski koncert pianista Bruna Cesellija. Gre za dogodek iz niza Trst ljubi jazz, ki ga prireja Dom glasbe. V istem sklopu bodo v nedeljo zvečer ob 21. uri na Trgu Verdi nastopili nekateri izmed najboljših bendov rock blues glasbe iz Furlanije-Juljske krajine.

Muzej znanosti v Grljanu ne gre na počitnice

Znanstveni imaginarij, muzej znanosti v Grljanu, bo redno deloval tudi v naslednjih dneh, ki so sicer tradicionalno namenjeni poletnim počitnicam. Danes in jutri bo odprt od 15. do 20. ure, na dan velikega šmarna pa od 10. do 20. ure. V njem je mogoče izvesti nekatere zanimive eksperimente, kot je sproženje laboratorijskega tajfuna, poleg tega pa si je mogoče ogledati planetarij in dokumentarce o 13 velikih znanstvenih idejah, ki so spremenile svet.

V Praprotnu se je pričel 6. Praznik krompirja

Na prireditvenem prostoru v Praprotnu se je sinoči pričel Praznik krompirja, ki ga letos že šestič prireja združenje AJSER (Aurisina Junior Sezione Ricreativa). Praznik se bo nadaljeval do vključno ponedeljka, 11. t. m. Kot pove njegovo ime, na njem strežejo na različne načine pripravljen krompir, od pečenega do ocvrtega, seveda ob mesu in zelenjavi; ne manjka niti sladice in pijače. Praznik obsega tudi kulturni program, ki posveča posebno pozornost otrokom.

Poudariti velja, da gre za dobrodelno prireditev. Izkupiček praznika in morebitne prostovoljne prispevke bodo namreč izročili združenju staršev otrok z rakom AGMEN, ki ima svoj sedež pri tržaški otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Sesljska ludoteka tudi avgusta vabi otroke

Občina Okraja 1.1 (Devin Nabrežina, Zgonik in Repentabor) in Zadruga L'Albero Azzurro obveščajo, da bo ludoteka delovala v Igralnem kotičku Palček v Naselju sv. Mavra ob sredah in petkih popoldne od 16.00 do 18.00 in v sobotah od 10.00 do 12.00.

Ludoteka je namenjena otrokom od 1. do 6. leta starosti. Za mesec avgust so predvidene likovne delavnice Koliko oblik ima kamenje in Cu-dežne delavnice. Za informacije se zainteresirani lahko obrnejo na Igralni kotiček Palček na tel. 040.299099 od ponedeljka do sobote od 8. do 13. ure.

KNJIGARNE IN NŠK - Preverili smo, kaj Tržačani najraje berejo v počitniškem času

Največ zanimanja za kriminalne romane

Na levi strani najbolj brane italijanske knjige. Na desni strani najbolj brane slovenske knjige s seznama Primorci. beremo

FOTODAMI@N

Da bi v poletnem času na plažah in pod soncem preganili dolgčas in brezdelje, je najbolje vzeti knjigo v roke. Poletje oz. počitnice so namenjene temu, da se odmaknemo od ustaljenosti, kot sta televizija in svetovni splet. Najboljši odgovor je verjetno knjiga. Poletno branje zahteva kanček ležernosti, bralci ne posegajo po zahtevnih literarnih delih, temveč po branju, za katerega lahko rečemo, da je na trenutke magično in nerealno.

Seznam knjig, ki naj bi nam popestrile poletje, je seveda obširen, mi pa smo izbrali le nekaj tistih knjig, po katerih v tržaških knjižnicah vlada največje povpraševanje. Glede na to, da slovenski bralci slovenskih knjig ne morejo kupovati v slovenski knjižnici v Trstu, si knjige izposojajo v NŠK.

Knjižničarka Ksenija Majovski nam je večeraj povedala, da si njihovi člani izposojajo predvsem knjige s seznama projekta Primorci beremo. V tem seznamu so namreč izključno knjige slovenskih avtorjev. V tem primeru gre za literarno malo zahtevnejše poletno branje, a, kot nam je zagotovila knjižničarka, si ponavadi lahkotnejše knjige slovenski bralci kupijo v italijanskih knjižnicah. Med najbolj izposojenimi knjigami s seznama Primorci beremo so Zgodba mojega očeta (Bogomila Kravos), Angel Poza (Maja Hadarlap) in Da me je strah? (Maruša Krese). Veliko bralcev in bralk pa si izposojajo tudi knjige o prvi svetovni vojni.

Tema prve svetovne vojne je zelo priljubljena tudi med strankami tržaških knjižnic. Knjiga Luciana Canfore z naslovom

1914 je že dlje časa na vrhu najbolj prodajanih knjig o prvi svetovni vojni. Bralci berejo tako dokumentarne zbornike kot tudi zgodovinske romane. Med najbolj prodajanimi žanri pa nedvomno prevladujejo kriminalke. Tržačani se na ležalnikih radi pretegujejo s knjigami Andree Camillerije in v družbi njegovega junaka Salva Montalbana, ki nas popelje po skrivnostih Sicilije. Knjigarni Minerva in Ubik beležita dobro prodajo zbirke krajskih kriminalnih zgodb Vancanze in giallo, stranke pa posegajo tudi po kriminalkah lokalnih avtorjev. Zelo dobro se prodaja knjižica tržaškega novinarja Alessandra Mezzene Lona z naslovom La morte danza in salita. Za kriminalkami se dobro prodajajo tudi romani, kot so I clienti di Avenos (George Simenon), La sposa si-

lenziosa (A.S.A. Harisson) in La vita davanti a sé (Roman Gary).

Med poletno branje se uvrščajo tudi kuharske knjige, po katerih posegajo predvsem bralke, ki si izbirajo knjige zelo cenjenih kulinaričnih mojstrov. Prvo mesto zaseda italijanska specialistka za hrano Csaba dalla Zorza in njena knjiga Around Florence. Priljubljene so tudi knjige s tematiko, ki jo je obravnavala trilogija Petdeset odtentov, a tudi po teh knjigah posegajo le ženske bralke.

Seznam knjig, ki naj bi nam popestrile poletje, je seveda precej obširnejši od pričujočega; izbrali smo le nekaj tistih knjig, ki so se knjigarnarjem zdele zanimive in ne pretirano težke, a še vedno ne popolnoma lahkotne (razen Odtentov ...). (sč)

MILJE - Življenjski jubilej Plodnih 80 let Vesne Zahar Tull

Vesna Zahar Tull danes slavi 80 let. Rodila se je v Borštu, poročila pa je miljskega Slovenca. Po poklicu je bila učiteljica in je večji del svojega življenja poučevala v osnovni šoli v Boljuncu. Živi pri Koroških v miljski občini in ima dva sina, ki sta aktivna člana naše narodnostne skupnosti v Italiji.

Vesna Zahar Tull je vse svoje življenje posvetila kulturnemu delovanju Slovencev v miljski občini. Skupno s Kiljanom Ferlugo je bila pobudnica ustanovitve zbora Jadran leta 1977. Na podlagi tega je nekaj let kasneje nastalo Društvo Slovencev miljske občine, katerega članica je še danes. Bila je tudi ena prvih članov slovenske Zadruga Vesna.

Od vsega začetka se je aktivno udeleževala v prosvetnem in kulturnem delu, širila slovenski jezik in kulturo in se borila za pravice Slovencev v Italiji. V domačem društvu je še vedno članica nadzornega odbora in s svojimi izkušnjami pomaga mlajšim odbornikom.

Vrsto let poje v slovenskih zborih. Trenutno je članica zbora Slovenec - Slavec iz Boršta, kamor so se preusmerili vsi slovenski pevci in pevke iz Milj, ko je prenehal delovati zbor Jadran.

Vesna Zahar Tull še vedno ostaja steber slovenskega kulturnega delovanja v Miljah in s svojim delom ostaja svetel zgled neutrudne kulturne delavke za vse ostale domačine in predvsem za pripad-

Vesna Zahar Tull

ARHIV PD

nike mlajše generacije. Vedno je tudi verjela v vrednote sožitja in sodelovanja s sodržavljani večinskega naroda in je delovala v tem smislu.

Zveza slovenskih kulturnih društev ji je leta 1986 že poklonila priznanje za njeno zaslužno delo na področju kulture, na letošnjem kongresu, ki se je odvijal na Opčinah, pa ji je ob njenem visokem jubileju podelila še posebno priznanje in zahvalo za vse, kar je s svojim poklicnim in ljubiteljskim delom nudila naši narodnostni skupnosti. Društvo Slovencev miljske občine Kiljan Ferluga ji želi še veliko zdravja in energije in pa kulturnega udejstvovanja.

M. V.

Včeraj danes

Danes, SOBOTA, 9. avgusta 2014

JANEZ

Sonce vzide ob 5.58 in zatone ob 20.23 - Dolžina dneva 14.25 - Luna vzide ob 19.08 in zatone ob 5.33.

Jutri, NEDELJA, 10. avgusta 2014

LOVRENC

VREME VČERAJ: temperatura zraka 27,5 stopinje C, zračni tlak 1013,1 mb ustaljen, vlaga 49-odstotna, veter 4 km na uro vzhodnik, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 24,6 stopinje C.

Lekarne

Od ponedeljka, 4., do sobote, 9. avgusta 2014: Običajni urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00 Ul. Roma 15 - 040 639042, Ul. Piccardi 16 - 040 633050, Milje - Lungomare Venezia 3 - 040 274998, Nabrežina - 040 200121 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30 Ul. Roma 15, Ul. Piccardi 16, Ul. S. Giusto 1, Milje - Lungomare Venezia 3, Nabrežina - 040 200121 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30 Ul. S. Giusto 1 - 040 308982.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, pred-

praznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure).

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita. Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

CINEMA DEI FABBRI - 18.15, 20.15 »Geba e l'ombra«; 16.30, 21.45 »St@lker«.
GIOTTO MULTISALA 1 - 16.30 »Mai così vicini«; 21.30 »Un insolito naufrago nell'inquieto mare d'oriente«.
GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 18.45, 21.00 »Chef«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.30, 18.45, 21.00 »Hannah Arendt«; 18.05, 19.50 »Un amore senza fine«.

KOPER - PLANET TUŠ - 16.15, 18.30, 20.50, 22.40 »22 Jump Street: Mladeniča na faksu«; 14.10 »Antoby«; 14.45, 16.30 »Avioni 2: V akciji«; 14.20 »Avioni 2: V akciji 3D«; 16.10, 18.15, 20.15, 22.10 »Herkules«; 14.00 »Kako izuriti svojega zmaja 2«; 14.30, 16.40 »Kako izuriti svojega zmaja 2 3D«; 18.45 »Pa ne že spet ti!«; 16.25 »Varuhi galaksije«; 18.45, 21.10 »Varuhi galaksije 3D«; 16.20, 18.20, 20.20, 22.30 »Vročni posnetki«; 21.00 »Zora planeta opic«; 18.10, 20.30 »Šef«.

LJUDSKI VRT - 21.15 »The Wolf of Wall Street«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.20, 20.00 »22 Jump Street«; 19.00, 22.10 »2047 - Sights of Death«; Dvorana 2: 16.20, 20.30 »Disney's Maleficent«; 16.45 »Il magico mondo di Oz«; Dvorana 3: 16.30, 18.45, 20.00, 21.15 »Apes Revolution - Il pianeta delle scimmie«;

ORGANIZACIJE IZ BAZOVICE

vas prijazno vabijo na tradicionalni

Vaški praxnik "pri Kalu"

danes, 9. avgusta

ansambel SOUVENIR

jutri, 10. avgusta

ansambel LIVIO & FRANCESCO BAND

Delovali bodo dobro založeni kioski

17.50, 22.10 »Apes Revolution - Il pianeta delle scimmie 3D«, Dvorana 4: 18.20, 22.00 »Io vengo ogni giorno«; 16.30, 18.15, 20.10, 22.00 »Anarchia - La notte del giudizio«; 16.30 »Transformers 4 - L'era dell'estinzione«; 16.45 »Il magico mondo di Oz«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

THE SPACE CINEMA - 15.20, 18.30, 20.45, 21.40 »Transformers 4 - L'era dell'estinzione«; 17.30 »Transformers 4 - L'era dell'estinzione 3D«; 15.10 »Il magico mondo di Oz«; 15.15, 17.30, 19.45, 22.00 »Anarchia - La notte del giudizio«; 15.30, 16.20, 19.00, 21.40 »Apes Revolution - Il pianeta delle scimmie«; 18.25, 21.05 »Apes Revolution - Il pianeta delle scimmie 3D«; 15.25 »Disney's Maleficent«; 15.30, 17.30, 19.30, 21.30 »Io vengo ogni giorno«; 17.00, 19.35, 22.10 »The Butler: un maggiordomo alla Casa Bianca«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.15, 19.50, 22.10 »Apes Revolution - Il pianeta delle scimmie«; Dvorana 2: 17.30, 20.30 »Transformers 4 - L'era dell'estinzione«; Dvorana 3: 18.00, 21.00 »Apes Revolution - Il pianeta delle scimmie 3D«; Dvorana 4: 17.45, 20.00, 22.10 »Anarchia - La notte del giudizio«; Dvorana 5: 17.15, 19.00 »Un insolito naufrago nell'inquieto mare d'oriente«; 20.40 »Il buono, il brutto, il cattivo«.

Šolske vesti

VEČSTOPENJSKA ŠOLA OPČINE sporoča, da so na www.vspopcine.it objavljeni sezname učbenikov za nižji srednji šoli Kosovel in Levstik za š.l. 2014/15.

RAVNATELJSTVO LICEJA F. PREŠEREN sporoča, da bo šola zaprta ob sobotah in v ponedeljek, 18. avgusta. Po uk se bo pričel v četrtek, 11. septembra. **DIZ JOŽEFA ŠTEFANA** obvešča, da bo šola do vključno sobote, 23. avgusta, odprta od ponedeljka do petka, od 7.30 do 13.30.

NA DTZ ŽIGE ZOISA bodo ob sobotah, do 23. avgusta, uradi zaprti. Urnik tajništva: 8.30-12.30. Prvi dan pouka bo v sredo, 10. septembra.

SKLAD MITJA ČUK - »Ponavljajmo skupaj... matematiko«, ponavljanje snovi in priprava na šolsko leto 2014/2015 ter pomoč pri pisanju nalog. Od 25. do 29. avgusta, 9.00-13.00 (za dijake, ki so zaključili srednjo šolo). Od 1. do 5. septembra, 9.00-13.00 (za dijake, ki so zaključili osnovno šolo). Omejeno število udeležencev. Info in prijave na tel. št. 040-212289 (pon.-pet. 10.00-12.00).

RAVNATELJSTVO LICEJA A.M. SLOMŠEK sporoča, da bo šola zaprta ob sobotah do 30. avgusta.

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE sporoča, da so na spletni strani Deželnega šolskega ravateljstva (www.scuola.fvg.it) objavljene začasne pokrajinske lestvice za habilitirano učno osebje slovenskih šol v tržaški pokrajini za šolska leta 2014/2017. Morebitne ugovore smejo kandidati nasloviti na Urad za slovenske šole v roku 5 dni po objavi.

KNJIGA - Rafko Dolhar, Bučanje hudournikov

Himalajski dnevnik slovenskega zdravnika

Leta 1992 je zdravnik dr. Borut Spacal v sodelovanju s Krajevno zdravstveno enoto iz Tržiča organiziral odpravo na Himalajo s ciljem raziskovanja prilagoditve človeškega organizma visokogorju. Šestnajstčlanska odprava je ob strokovnem imela tudi alpinistični cilj, in sicer plezanje na himalajski šesttisočak Island Peak. Te ekspedicije se je udeležil tržaški zdravnik in planinec Rafko Dolhar in si vtise s potovanja in bivanja na himalajskem visokogorju beležil v dnevnik. Na osnovi teh zapiskov je nastala knjiga Bučanje hudournikov, ki je pred nedavnim izšla pri tržaški založbi Mladika.

To ni samo potopisna pripoved, ki v besedi in sliki opiše in prikaže lepote Nacionalnega parka Sagarmata, obisk budističnega samostana Tiangboče, srečanje z Ignacijem, tj. vrhunskim baskovskim alpinistom Inakijem Ochoo de Olza, pogovore s šerpami, obisk pisanih himalajskih vasi, kot Namče Bazar, in še veliko drugega, ampak je tudi razmišljanje o oddaljenem, kulturno dugačem in raznolikem svetu, kjer »ugotoviš, kako malo pravzaprav človek potrebuje za življenje. Najlepše pri tem pa je, da si lahko kljub vsemu vesel. Himalajski ljudje so namreč vedno dobre volje.«

Knjiga obsega 126 strani, na prodaj pa je tudi pri sami založbi Mladika, Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. +39 040 3480818, uprava@mladika.com. Cena 14 €.

Rafko Dolhar se je rodil leta 1933 na Trbižu v Kanalski dolini. Po maturi na slovenskem znanstvenem liceju v Trstu doktoriral iz medicine v Padovi, nakar se

Rafko Dolhar in naslovna stran njegove knjige

je specializiral iz medicine dela in športne medicine. Od leta 1968 do upokojitve leta 1994 je bil profesor anatomije človeka na naravoslovni fakulteti Univerze v Trstu. Dve mandatni dobi je bil občinski svetnik stranke Slovenske skupnosti v tržaškem občinske svetu, v katerem je nekaj let vodil odbornišтво za socialno skrbstvo in odbornišтво za zdravstvo.

Rafko Dolhar je napisal več knjig, največ na planinsko oziroma potopisno tematiko, in dnevniške zapise: Pot v planine, 1966; Človek in cesta, 1971; Moji kraški sprehodi, 1980; Prgišče Krasa (Skupaj s pesnikom Albertom Miklavcem), 1987; Romanje v Julijce, 1991; Stezice, 1993; Kraška simfonija, 1997; Tržaški pol-dnevnik, 2000 in druge.

V Weimarju razstava Nietzschejeva zapuščina

Goethejev in Schillerjev arhiv v Weimarju je pripravil razstavo o življenju in delu Friedricha Nietzscheja (1844-1900). Pod naslovom Nietzschejeva zapuščina so zbrani rokopisi, pisma, beležnice, fotografije in dokumenti. Razstava, ki osvetljuje Nietzschejevo razmišljanje in način dela, bo na ogled od 18. decembra.

Ustanova Klassik, pod okriljem katere deluje Goethejev in Schillerjev arhiv, se ponaša z obsežno zbirko Nietzschejevih rokopisov in drugih materialnih ostankov, ki jo je pridobila od Nietzschejeve sestre Elizabeth.

V Edinburghu se je začel mednarodni festival

V škotski prestolnici, kjer že poteka festival uprizoritvenih umetnosti Fringe, se je včeraj začel še mednarodni edinburški festival, ki bo ponudil številne gledališke, operne in plesne predstave ter koncerte. Do konca avgusta bo nastopilo skoraj 2500 umetnikov iz 43 držav.

Festival je odprl koncert Kraljevega škotskega nacionalnega orkestra, ki je nastopil pod taktirko skladatelja in dirigenta Oliverja Knussena, zazvenela pa je glasba Schoenberga, Scriabina in Debussyja.

V ospredju letošnje izdaje sta sicer dve temi: odnos med kulturo in vojno ob 100. obletnici izbruha prve svetovne vojne ter vprašanje identitete in naroda, ki se navezuje na referendum o škotski neodvisnosti, ki bo 18. septembra.

RADOVLJICA - Festival stare glasbe

Večer v znamenju mestnih piskačev

Festival bo danes uvedel pihalni ansambel Les haulz et les bas

Meseca avgusta se v Radovljici in na Velesovem odvija najstarejši festival stare glasbe v Sloveniji. Letos bo pod umetniškim vodstvom Domna Marinčiča potekala 32. edicija, na kateri bo nastopilo osemtrideset glasbenikov iz Evrope, Armenije, ZDA in Avstralije. Poleg koncertov sta tudi delavnica za pevce in vokalne ansamble z angleškim tenorjem Charlesom Danielsom ter mojstrski tečaj za kljunasto flavto profesorice Mateje Bajt. Glasbena ponudba ni omejena na obdobje od srednjega veka do baroka, ampak se razteza do 21. stoletja, tako da ima publika priložnost poslušati tako rekonstrukcije starih notnih virov kot praižvedbe del sodobnih skladateljev.

Vseh deset koncertov festivala si za služi pozornost zaradi zanimivo oblikovanih programov. Tokrat se omejimo na današnji uvodni večer, ko bo v Radovljiški graščini nastopil priznani pihalni ansambel Les haulz et les bas. Skupina iz Nemčije se že več let ukvarja z raziskovanjem glasbenega repertoarja mestnih piskačev oziroma alte cappelle. Izraz izhaja iz srednjeveške delitve glasbenikov na dve skupini: basso cappello so sestavljali tihi instrumenti, kot so flavte, brenkala ali godala, alta cappella pa je bila glasnejša zaradi igranja na odprtem. Uporabljena glasbila so v različnih obdobjih obsegala šalmaj in bombardio (pred-

hodnika oboe), bucino (ravno trobento), dude, cink (soroden rogu), renesančno pozavno ter bobne. Sestav kaže deloma na arabski vpliv, ki naj bi se preko Španije in Balkanskega polotoka razširil po Evropi.

Mestni piskači so bili nepogrešljiva glasbena spremljava pri maši, dvornih in mestnih slovesnostih ali na plesu. V mestu so se povezovali v cehe in kot mestni uslužbenci skrbeli za vse glasbene storitve, tudi za glasbeno vzgojo otrok. Oblasti so jih začele najemati v 14. stoletju, službo pa so ukinile komaj v 18., ko so jih nasledili orkestri in mestne godbe. Žal je rekonstrukcija njihovega skoraj petstoletnega repertoarja zelo težavna, saj so glasbo večinoma improvizirali ali igrali po spominu. Zato si je skupina Les haulz et les bas s svojim temeljitim raziskovanjem virov prisluzila številne nagrade ter povabila na univerze v Oxfordu, Londonu, Manchesteru ter na Schola Cantorum Basiliensis. Na današnjem večeru bodo igrali dela Guillaumea de Machautia, Guillaumea Dufaya in Joana Ambrosia Dalze.

Festival Radovljica se torej pričena drevi, zaključil pa se bo 24. t. m. Naj opozorimo, da na vse prireditve brezplačno vozi festivalski avtobus iz Ljubljane in Kranja. Podrobnejše informacije si lahko ogledate na spletni strani: www.festival-radovljica.si.

Sara Zupančič

TOMIZZEV DUH

Govori starosta Stanovnik

MILAN RAKOVAC

Medtem ko so revidirani demokratski Južni Slovani vstajniški julij (julija 1941 so se k uporabi dvignili Slovenci, Hrvati, Srbi, Bosanci ...) zelo diskretno obeležili v senci 100. obletnice Velike vojne in vojni, ki ob manj diskretnem vzponu novih fašizmov ta hip divjajo v Ukrajini in na Bližnjem Vzhodu, Janez Stanovnik, doajen slovenskega antifašizma, partizanstva in krščanskega socializma za posebno številko Mladine v pogovoru z Juretom Trampušem pogumno in povsem odprto govori, kaj je bilo in kaj je. Iz velikega intervjuja sem za vas izbral nekaj njegovih zgodovinskih pričevanj in ocen, temeljnih za razumevanje časa, ki ga živimo: »Slovenski partizani so bili prvič vabljeni v Francijo. Stanovnik je bil tam. Ponosen. "To je bilo nekaj veličastnega, to, da je Hollande v govoru omenil Slovenijo in partizane, veste, kako velikega pomena je vse to ... Sem nepopravljiv optimist. To me je morda pripeljalo v tole visoko starost. O pesimističnem scenariju za Slovenijo in Evropo niti ne razmišljam. Nasprotno, vidim veliko pozitivnih elementov, imamo zdravo mladino" ... « Brkat star partizan, zvest tvorec zgodovine potomstvu natančno in neizprosno zapušča oporoko.

Slovenija nekoč in danes: »Če prebirate časopise iz tistega časa, lahko vidite, da so se klerikalci in liberalci obkladali z istimi zmerljivkami kot danes, toda takega sovraštva kot danes ni bilo ... Takrat beseda socializem ni pomenila psokve. Janez Ervangelist Krek je že pred 150 leti napisal knjigo Socializem, podaril mi jo je moj stari oče, imam jo na knjižni polici. V njej opisuje ideje Marxa, Engelsa in papeža Leona XIII. Za Krika je stric moje mame škof Jeglič v

svoji dnevnik zapisal, da je za slovenski narod naredil veliko, a bolj malo za slovensko cerkev ... «

Slovenija v vojni: »Sam sem postal član matičnega odbora OF na univerzi, v njem sem predstavljal krščanske socialiste, v univerzitetnem odboru sta bila še Bojan Kubej kod predstavnik Sokola in kot komunist Janko Smole. Bili smo triperesna deteljska ... To ni bilo zgolj strumno organizirano, kot je predstavljalo uradno zgodovinsko, češ, v Vidmarjevi vili so se sestali, potem pa je šel slovenski narod v boj ... Sem še edina živa pričal Dolomitske izjave ... Kocbek je potem, ko je podpisal izjavo, napisal obširno okrožnico za vse krščansko-socialistične kadre, a napisana je bila v zapletenem filozofskem jeziku, zato ni mogla zares prepričati prostih ljudi ... (Kocbek) se je žrtvoval za enotnost odpora, ... ni bil prevaran, ni bil izsiljevan ... Kocbek je žrtvoval interese krščanske skupine OF interesom narodnega odpora ... Nekateri niso razumeli. Takšen je bil Janez Marn – Črtomir Mrak, odšel je, dezertiral, ustanovil Črno roko, ki je bila najbolj strahotna izdaja ... bil je proti okupatorjem in domobrancem. Bil pa je zagrizen antikomunist. Umril je v Kanadi ... «

Povojno obdobje: »Maščevanje je bilo posledica vsega tega, kar smo doživeli med vojno. To je del resnice. Do človeškega življenja nismo bili tako občutljivi, kot smo danes. Sovražnik za nas ni bil človek, ampak zver ... To, da je Jugoslavija na Golem otoku ustanovila izolacijsko taborišče, je bilo dejanje samoobrambe režima. Ravnanje z internirci pa je bilo kriminalno, zverinsko ... «

Današnji čas: »Sprava je bila zlobrabljen. Spomenka (Hribar) je ime-

la plemenito idejo, neodmoranstvo pa je to idejo zlorabilo za kriminalizacijo NOB in partizanstva ... Partizani naj bi bili krivi za poboje, krščansko pa odpuščajo domobranca. Vojne ni bilo! Tudi kolaboracije ne! Nenavadno je, da smo imeli v naši zgodovini politične genije z isto začetnico: Krek, Korošec, Kardelj, Kidrič, Kučan. To so tiste zgodovinske osebnosti, ki sem jih občudoval in se od njih učil ... jaz sem pričevalec velike zgodovine, ne pa njen tvorec. Na misel mi prihaja Kocbekov dnevniški zapis: "ostal bom zvest, čeprav ne vem, zakaj". Jaz pa vem, zakaj! «

Trst je v pričevanju staroste Stanovnika nekakšna varna oaza OF-a, NOB-ja, v Trst prihaja, se vozi s tramvajem (po štirih letih bojev »čez drn in strn«, by Aleš Bebler), išče zveze ... Izvrstni novinarski kolega Stanovnika žal ni povprašal o naši, jadranski strani vojne: nič zato, tukaj smo pač vedno bili nelegodna konstanta, za Rim, Beograd, Ljubljano, Zagreb ...

Spominjam se, da sva v spravitveni (in spravljivi) oddaji na hrvaški nacionalni televiziji (medtem ko so trije predsedniki na Trgu zedinjenja poslušali kocert in se sprehodili do nekdanjega Narodnega doma) edino midva s Stanovnikom zagovarjala resno spravo: Italija naj se pokloni na krajih fašističnih zločinov, mi pa se bomo na grobiščih naših maščevanj. To se še ni zgodilo. Se kdaj bo?

Starosta Stanovnik, izvenserijski modrec pokončnega duha nam je bridko ponudil eliksir zgodovine. Z lakoničnim nasmehom nepopravljivega optimista: imamo dobro mladino, dajmo, zapustimo ji nekaj, preden odidemo v večna lovišča (by Karl May)!

ITALIJA - Zadovoljstvo vladne večine, razočarana opozicija

Zelena luč za reformo senata in njegove vloge

RIM - Senat je včeraj v prvem branju odobril ustavni zakon, ki dejansko ukinja senatno skupščino kot izvoljeno telo. Ustavna reforma, za katero si prizadeva premier Matteo Renzi predvideva, da bo v senatu v prihodnje sedelo le 100 in ne več 315 senatorjev. Senatorje bodo iz vrst županov in deželnih svetnikov po novem izbirali deželni sveti v sorazmerju s številom prebivalcev. Obenem se jim bodo drastično zmanjšala pooblastila, med drugim ne bodo več glasovali o zaupnicah vladi, bodo pa ohranili pristojnosti za varstvo narodnih in jezikovnih manjšin.

Reformo (ali protireformo, odvisno od zornih kotov) je podprlo 183 senatorjev pisane vladne koalicije in sicer opozicijske stranke Forza Italia. Proti ni glasoval nihče, saj so se nasprotniki odločili, da sploh ne bodo glasovali, kar velja tudi za nekatere oporečnike iz vrst vladajoče Demokratične stranke. Ker gre za ustavni zakon je zanj potrebno dvojno branje (po dve zeleni luči v senatu in v poslanski zbornici), jesi bo zato sledilo še odločanje v spodnjem domu parlamenta. Na koncu bo najbrž potreben še potrdilni ljudski referendum.

Glasovalne izjave niso prinesle presenečenj, a so potrdila že znana stališča podpornikov in nasprotnikov zakona. Glasovanje so bojkotirali vsi senatorji Gibanja 5 zvezd, SEL in Severne lige, katerim so se pridružili oporečniki Demokratične stranke (bilo jih je 16) ter Forza Italia (19 senatorjev). V poslanski zbornici bo šlo drugače, saj imajo tam podporniki ustavnih sprememb dvotretjinsko večino.

Renzi je prepričan, da se je v državi včeraj končno začel čas realnih sprememb, ki jih ne bo mogoče več ustaviti. Zadovoljen je tudi Silvio Berlusconi, ki je prepričan, da je jeziček na tehtnici italijanske politike, za nasprotnike tako zasnovanih reform pa je bil včerajšnji dan črn dan za italijansko demokracijo.

IRAK - Zaostrovanje razmer po okrepljeni napadov islamistov

ZDA začele zračne napade

Zaradi vse hujše humanitarne krize pa Združeni narodi pripravljajo ustrezen koridor za varen umik civilistov

Za bombardiranje ciljev v Iraku ZDA uporabljajo letalo F/A-18C hornet z ameriške letalonosilke USS George H.W. Bush v Arabskem zalivu

ANSA

GAZA - Po izteku tridnevnega premirja

Spet nasilje

GAZA - Po izteku 72-urne prekinitev ognja se je včeraj zjutraj v Gazi nadaljevalo nasilje. Vsa palestinska gibanja z območja Gaze so namreč podaljšanje premirja soglasno zavrnila, ker Izrael ni pristal na njihove zahteve, ta pa se je kasneje umaknil s pogajanj v Kairu.

Kot je sporočila izraelska vojska, so »teroristi« takoj po 7. uri po srednjeevropskem času na jug Izraela izstrelili več raket. Vsega skupaj je iz Gaze na judovsko državo padlo najmanj 35 raket, pri čemer sta bila ranjena civilist in vojak. Tri rakete je nad Aškelonom prestregel izraelski protiraketni ščit. Odgovornost za tri rakete grad, ki so bi-

le po 7. uri izstreljene na Aškelon, je prevzelo oboroženo krilo palestinskega gibanja Islamski džihad, Brigade al Kuds.

Izraelski premier Benjamin Netanyahu je kmalu zatem vojski naročil, naj na raketne napade odgovori s silo. Sledil je niz izraelskih napadov na območje Gaze, v katerih je po navedbah tamkajšnjih zdravstvenih virov umrl desetletni otrok, 11 ljudi pa je bilo ranjenih.

Egipt, ki posreduje v pogajanjih za končanje nasilja na območju Gaze, je včeraj pozval k podaljšanju prekinitev ognja. Po navedbah Kaira morata strani razrešiti le še nekaj nesoglasij.

BAGDAD/WASHINGTON - Potem ko je ameriški predsednik Barack Obama dal zeleno luč za zračne napade za zaščito pred nasiljem skrajnih islamistov, je ameriška vojska že izvedla prvi napad na njihove položaje na severu Iraka. ZN medtem v luči vse hujše humanitarne krize pripravljajo ustrezen koridor, ki bo civilistom omogočil umik na varno.

Ameriški predsednik je povedal, da je že dolgo časa opozarjal skrajne islamiste iz Islamske države (IS), naj ne ogrožajo strateško pomembnega kurdskega mesta Erbil na severu Iraka, a ker so se islamski skrajneži v četrtek mestu približali, je dal zeleno luč za zračne napade nanje, če bi skušali priti v mesto.

Do tega je nato včeraj tudi prišlo, ko so po navedbah ameriškega Pentagona skrajneži obstreljevali kurdske sile v Erbilu. Ameriška vojska je odgovorila z dvema bojnim letalom F/A-18, ki sta odvrgli 225-kilogramske lasersko vodene bombe na mobilno topništvo v bližini Erbila.

Velika Britanija, ki se je leta 2003 ZDA pridružila pri invaziji na Irak, je tokrat le nekaj ur po Obaminem oznanilu na televiziji izključila možnost vojaške intervencije svojih sil. Francija, ki je leta 2003 nasprotovala posredovanju, je izrazila podporo tistim, ki se borijo proti skrajnežem v Iraku in predsednik Francois Hollande je tudi obljubil podporo v pomoči za civilno prebivalstvo. Nemčija - prav tako nasprotnica posredovanju izpred več kot desetih let - je napovedala, da bo zagotovila 2,9 milijona evrov humanitarne pomoči in obljubila dodatno pomoč, če bi to bilo potrebno.

Ob zaostrovanju nasilja se na severu Iraka slabšajo humanitarne razmere, zaradi česar Združeni narodi pripravljajo ustrezen koridor, ki bo civilistom na begu pred sunitskimi skrajneži omogočil umik na varno.

ZDRAVJE - Svetovna zdravstvena organizacija razglasila mednarodne izredne razmere

WHO: Epidemija ebrole predstavlja nevarnost mednarodnih razsežnosti

ŽENEVA/BRUSELJ - Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) je zaradi epidemije ebrole, ki od začetka leta pustoši po zahodu Afrike in je terjala že skoraj tisoč življenj, razglasila mednarodne izredne razmere na področju javnega zdravja. To odločitev je včeraj sporočila generalna direktorica WHO Margaret Chan. Tako se je pred tem na dvodnevem izrednem zasedanju v Ženevi soglasno odločil poseben odbor WHO za izredne razmere, ki ga sestavljajo mednarodni strokovnjaki na področju zdravja in zdravstvenih politik, je povedala Chanova.

Ta odločitev WHO omogoča, da sedaj po vsem svetu razglasi mednarodnopravno zavezujoča zdravstvena pravila s ciljem zajezevitve epidemije nevarnega virusa. Med drugim so možni ukrepi karantene, kot so zaprtje meja ter omejitve mednarodnih potovanj. Zaenkrat se sicer pristojni odbor WHO za to vrstne ukrepe ni odločil. Morajo pa biti potniki nujno seznanjeni s situacijo glede ebrole in tem, kako se zaščititi pred njo. Okuženi z ebolo lahko potujejo le izjemoma, ko ustrežno zdravljenje tam, kjer se nahajajo, ni mogoče. Vlade prizadetih držav so pozvane, da - če tega še niso storile - razglasijo izredne razmere.

Kot je poudarila Chanova, smo na zahodu

Generalna direktorica WHO Margaret Chan

Afrike priča »najkompleksnejši« epidemiji smrtonosne hemoragične mrzlice v zadnjih štirih desetletjih. Mednarodno skupnost je pozvala, naj pomaga prizadetim državam. Kot je opozorila, dodaten izziv predstavlja dejstvo, da so zdravstveni sistemi v prizadetih zahodnoafriških državah zelo šibki in se niso sposobni sami spopasti z epidemijo.

jo. Poleg tega se virus v teh državah posebej hitro širi zaradi načina življenja, navad in slabih zdravstvenih kapacitet.

Evropski komisar za zdravje Tonio Borg je medtem včeraj v Bruslju ponovil oceno Evropske komisije, da je nevarnost okužbe z ebolo v Evropi izredno majhna. Kot je dejal, je verjetnost, da se bo nekdo iz Evrope v Afriki okužil z virusom, vsaj zaenkrat še relativno nizka, tudi če bi se, pa bi virus najprej prenesel le z neposrednim stikom in telesnimi tekočinami. Kot je še ponovil Borg, EU že več mesecev pozorno spremlja situacijo v zahodni Afriki in je za morebiten primer, da ebola vendarle doseže Evropo, pripravljena.

V ZDA so v četrtek sporočili, da so pripravljene in da pričakujejo, da bo iz zahodne Afrike v državo slej ko prej prispelo več okuženih oseb z ebolo, ki bodo morda nato okužile svoje bližnje. Vodja ameriškega Centra za nadzor nad boleznimi in preventivo (CDC) Tom Frieden je poudaril, da je treba biti na širjenje virusa vsekakor pripravljen.

Po zadnji statistiki WHO je hemoragična mrzlica v zahodni Afriki doslej terjala 932 življenj, potrdili so 1711 primerov okužbe. Veliko večino primerov beležijo v Gvineji, Liberiji in Sierr Leone.

Vulkan Stromboli poskrbel za turiste

RIM - Po več kot štirih letih je znova izbruhnil vulkan Stromboli na istoimenskem sredozemskem otočku na jugu Italije. Iz kraterja je začela bruhati lava in se iztekati v morje. Za ljudi na Stromboliju in sosednjih otokih Lipari in Panarea ni bilo ne-

varnosti, je pa dogajanje privabilo številne radovedneže. Na tisoče turistov se je zgrnilo proti Stromboliju, da bi si ogledali igro narave. Izlete na sam vulkan pa so začasno prepovedali. Izbruh Strombolija je leta 2002 povzročil večmetrske valove, ki so delno poplavlili ta in sosednje otoke. Več hiš je bilo poškodovanih, trije ljudje pa ranjeni. Vulkan je nato izbruhnil še v letih 2007 in 2010.

Zaradi ruskega embarga eni bolj drugi manj prizadeti

MOSKVA - Ruski embargo na uvoz večine prehranbenih izdelkov iz EU, ZDA, Avstralije, Kanade in Norveške je v nekaterih članicah povečal povzročil nemalo zaskrbljenosti in tudi že zahteve po kompenzacijah. Kmetijsko naravnana Poljska je zaradi ruskega embarga že zahtevala kompenzacije s strani EU. Zahteva pa tudi nujno zasedanje evropskih ministrov za kmetijstvo in ribištvo. Zahteve glede kompenzacij sta napovedala tudi češki premier Bohuslav Sobotka in njegov finski kolega Alexander Stubb.

Ruska prepoved uvoza prehranbenih in kmetijskih proizvodov v Sloveniji utegne prizadeti približno tretjino slovenskega izvoza kmetijskih proizvodov v Rusijo. Za Slovenijo najpomembnejše postavke - proizvodov za otroško hrano - namreč ni na seznamu prepovedi. Slovenija je lani v Rusijo izvozila za 11 milijonov evrov proizvodov za otroško hrano. Za razliko od EU se v ZDA z ruskimi sankcijami ne obremenjujejo.

ZLATO (999,99%) za kg
31.365,54 **-83,87**

SOD NAFTE (159 litrov)
150,09 \$ **-0,33**

EVRO
1.3388 \$ **+0,10**

EVROPSKA CENTRALNA BANKA 8. avgusta 2014

valute	evro (povprečni tečaj)	8.8.	7.8.
ameriški dolar	1,3388	1,3368	
japonski jen	136,45	136,76	
bolgarski lev	1,9558	1,9558	
češka krona	27,825	27,853	
danska krona	7,4550	7,4556	
britanski funt	0,79670	0,79400	
madžarski forint	313,72	315,80	
litovski litas	3,4528	3,4528	
poljski zlot	4,2010	4,2038	
romunski lev	4,4435	4,4409	
švedska krona	9,2440	9,2334	
švicarski frank	1,2137	1,2150	
norveška krona	8,3600	8,3700	
hrvaška kuna	7,6470	7,6520	
ruski rubel	48,5790	48,6417	
turška lira	2,8920	2,8900	
avstralski dolar	1,4419	1,4414	
braziljski real	3,0532	3,0406	
kanadski dolar	1,4614	1,4615	
kitajski juan	8,2446	8,2359	
mehiški peso	17,7284	17,6559	
južnoafriški rand	14,3352	14,3322	

GORICA - Vzpostavljane mreže čezmejnih zdravstvenih storitev

Dogovor za Hišo porodov, EU sprašuje 8 milijonov

Pripravili so projekt za vzpostavitev mreže čezmejnih zdravstvenih storitev, za uresničitev katerega bodo preko Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS GO) zaprosili za osem milijonov evrov evropskih prispevkov. Dogovor predvideva tudi gradnjo Hiše porodov, glede katere je bilo treba največ dela za usklajevanje različnih mnenj in zahtev. Dogovor so podpisali goriški župan Ettore Romoli, novogoriški župan Matej Arčon, župan Šempetra-Vrtojbe Milan Turk, direktor goriškega zdravstvenega podjetja Gianni Cortiula, direktor novogoriškega Zdravstvenega doma Marjan Pintar in pomočnik direktorja splošne bolnišnice dr. Franca Derganca iz Šempetra pri Gorici Marco Gergolet.

Dogovor predvideva tri projektne aktivnosti. »Od vsega začetka smo se soglasno zavzeli za povezavo storitev s področja duševnega zdravja. V okviru projekta bomo zgradili bivalno strukturo na slovenski strani in souporabljali nekatere storitve goriškega centra za duševno zdravje. Drugo projektno področje zadeva uresničitev čezmejnega centra za naračanje zdravstvenih storitev CUP, ki bo ljudem omogočal, da prosto izbirajo, na kateri strani meje se zdraviti,« je včeraj pojasnil goriški župan Ettore Romoli in poudaril, da je glavno projektno področje vezano na uresničitev Hiše porodov. »Bali smo se, da bi z zaprtjem goriške porodnišnice celoten projekt splaval po vodi. Goriško zdravstveno podjetje nas je opozarjalo, da je treba Hišo porodov zgraditi ob bolnišnici, to pa bi bilo v Gorici po zaprtju porodnišnice nemogoče. Kljub temu smo nadaljevali s pripravo projekta, tako da se zdaj bomo pri njegovem izvajanju naslanjali na storitve šempetrskih bolnišnic,« pravi goriški župan Romoli in pojasnjuje, da bo treba pred uresničitvijo Hiše porodov povezati v mrežo storitve obeh bolnišnic, goriškega zdravstvenega podjetja in novogoriškega Zdravstvenega doma. »Po treh letih dela bo prišel čas za gradnjo Hiše porodov kot take, ki bi jo lahko zgradili v parku Basaglia v Ulici Vittorio Veneto ali pa kje bližje šempetrski bolnišnici,« pravi Romoli in razlaga, da bo Hiša porodov namenjena le naravnim porodom. »V Italiji je le kakih sedem Hiš porodov, zato bi lahko bila naša zanimiva ne le za nosečnice iz Gorice in Nove Gorice, ampak tudi iz

Sandra Sodini

Ettore Romoli

Poslopje v parku Basaglia

BUMBACA

širšega območja,« poudarja župan, ki je prepričan, da je tako nastavljeni projekt veliko boljši od dogovora, ki ga je pred nekaj tedni podpisala dežela Furlanija Julijska krajina s šempetrsko bolnišnico. Na podlagi tega dogovora so kriti stroški porodov za goriške porodnice, ki bi se odločile roditi v šempetrski porodnišnici.

Gorico in Novo Gorico bo 4. septembra obiskala mešana komisija, ki jo sestavljajo predstavniki dežele FJK ter slovenske in italijanske vlade. »Komisija bo preverjala kakovost našega projekta za vzpostavitev mreže čezmejnih zdravstve-

NOVA GORICA-ŠEMPETER - O dogovoru »Zdravstvo naj bo na prvem mestu«

»Absolutno podpiramo krepitev čezmejnega sodelovanja.« Tako pravi pomočnik direktorja splošne bolnišnice dr. Franca Derganca iz Šempetra pri Gorici, Marco Gergolet, ki je eden izmed podpisnikov dogovora o vzpostavitvi mreže čezmejnih zdravstvenih storitev. Po njegovih besedah si bodo v šempetrski bolnišnici maksimalno prizadevali, da bi sodelovanje steklo in da bi bilo uspešno. Hkrati pomočnik direktorja šempetrske bolnišnice opozarja, da je celotni projekt odvisen od razpisa, na katerega se prijavlja Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje (EZTS GO). Mešana komisija, ki jo sestavljajo predstavniki dežele FJK ter slovenske in italijanske vlade, bo Gorico in Novo Gorico obiskala septembra. Od mnenja in ocen članov komisije bo po Gergoletovih besedah odvisna uspešnost goriškega čezmejnega projekta. Gergolet se je v korist krepitev sodelovanja izrekel tudi na nedavnem srečanju z ostalimi podpisniki dogovora; še zlasti na italijanski strani so zadovoljni, da so se slovenski sogovorniki odločili zavzeti za uresničevanje projekta, saj bo za njegovo uresničitev potrebnega še veliko dela - in tudi pritiskov, da mu bo zagotovljen potrebni evropski denar.

Marco Gergolet

Matej Arčon

»Zdravstvo in sociala morata biti na prvem mestu našega povezovanja,« je četrtkov premik komentiral novogoriški župan Matej Arčon, ki je tudi sam bil odločilen, da so se stvari obrnile v pravo smer. »Odigral sem povezovalno vlogo. Najbolj sem vesel, da smo uskladjili vse vpletene strani za potrebe, ki jih bo naš prostor imel v prihodnosti. Pomembno je predvsem dejstvo, da so skupaj stopili zdravstveno podjetje iz Gorice ter naša bolnišnica in Zdravstveni dom. Projekt ima sedaj podlago, da ga EZTS prijavi, uresničen pa bo, če bo seveda prejel pričakovana sredstva. Med tremi projekti EZTS sta zdravstvo in sociala na prvem mestu, takoj za njima pa morata biti Soča in infrastrukturno povezovanje,« ocenjuje Matej Arčon.

evropskega denarja jim bo namenjenega), bo predvidoma znano oktobra.

Direktorica EZTS GO Sandra Sodini poudarja, da bo za uresničitev načrtov na področju zdravstva potrebnega veliko dela. Po njenih besedah je treba omogočiti dostop do zdravstvenih storitev preko čezmejnega centra za naračanje CUP, potem je treba uskladiti vse razlike v organizaciji posameznih bolnišničnih in zdravstvenih ustanov, nazadnje se je treba lotiti gradnje Hiše porodov kot take, pri čemer se je treba pri izbiranju lokacije držati navodil stroke in izvedencev. (dr

GORICA - Zdravstvo Predsednico pričakujejo z dvajsetimi predlogi

Predsednica deželne vlade Debra Serracchiani bo v ponedeljek, 11. avgusta, prišla v Gorico zagovarjat reformo deželnega zdravstvenega sistema, hkrati bo tudi prisluhnila predlogom goriških občinskih svetnikov. Srečanje bo javno; predsednico bodo ob 17.30 sprejeli na seji svetniške komisije za zdravstvo, ki bo zasedala v dvoranah občinskega sveta.

Dokument z dvajsetimi predlogi je v pričakovanju na ponedeljkovo srečanje izdelala Demokratska stranka (DS). Predsednik goriškega krožka DS Bruno Crocetti in načelnik svetniške skupine Giuseppe Cingolani poudarjata, da morata tržiška in goriška bolnišnica ohraniti dosedanji status tudi po ustanovitvi novega zdravstvenega podjetja za goriško pokrajino in južno Furlanijo. »Med bolnišnicama je treba praznorediti storitve, tako da bo obema bolnišnicama priznana ista vloga,« poudarjata Crocetti in Cingolani, ki sta prepričana, da je treba v Gorici okrepiti delovanje oddelkov za anestezijo in oživljanje, transfuzijskega centra, nefrologije, urologije, odontostomatologije, kardiologije in nevrologije. V goriški bolnišnici je treba omogočiti tudi izvajanje trombolize, hkrati pa je po mnenju predstavnika DS še naprej treba zagotoviti delovanje ginekološke ambulante in pediatričnega oddelka, ki mora biti za urgentne primere odprt do 20. ure. »Poleg prizadevanj za odprtje Hiše porodov je treba ukiniti teritorialne omejitve za porode v Šempetru in hkrati omogočiti tudi porode z epiduralno analgezijo; zagotoviti je treba tudi dvojezične izpisnice,« poudarjata Crocetti in Cingolani, po katerih je treba vrniti Gorici direkcijo medicine dela, ki so jo pred enim letom preselili v Trst. »Več sredstev moramo nameniti centru za duševno zdravje in za rehabilitacijo oseb z duševnimi motnjami. Paliativno oskrbo je treba zagotavljati tudi na teritoriju, kot že opravljajo na Trziškem,« še poudarjata predstavnik DS, ki sta prepričana, da si je treba v sodelovanju z Evropskim združenjem za teritorialno sodelovanje (EZTS GO) za okrepitev čezmejnih stikov in skupnih pobud na področju zdravstva.

GRADEŽ Pokrajina Videm prodaja vilo Ostende

Potem ko se pogajanja, da bi vilo Ostende v Gradežu odstopili javni instituciji, niso obnesla, je videmska pokrajina - lastnica poslopja v Carducci-jevi ulici - sklenila, da jo proda. Daljši čas jo je imela v oskrbi fundacija Anselmo Listuzzi, ki jo je uporabljala kot rezidenca za hudo prizadete osebe. Najboljši ponudnik jo bo kupil na javni dražbi, izklicna cena pa znaša 2,4 milijona evrov.

»Želimo ovrednotiti stavbo in preprečiti njeno propadanje. Za zasebnika lahko predstavlja odlično podjetniško priložnost zaradi lokacije v letoviščarskem kraju,« pravijo na pokrajini v Vidmu.

GORICA - Portal z informacijami

Motorizacija na dosegu klika

Občanom ni več treba, da romajo na sedež civilne motorizacije pri Jeremitišču iskat informacije ali zapravljati čas zaradi nejasnosti postopkov za pridobitev dovoljenj in podobnega, saj imajo odslej na razpolago spletni portal, kjer bodo poleg navodil našli tudi obrazce. Novost, ki gre v smer večje transparentnosti in učinkovitosti, so včeraj predstavili na pokrajini. »Portal je jasn in preprost, hkrati pa izčrpen in pregleden. S tem uvajamo model pametne - "smart" - uprave,« zagotavlja odbornica Donatella Gironcoli in dodaja: »Takšen portal v deželi premoreta le naša in tržiška pokrajina, zgledevali pa smo se po Firencih in Milanu.«

Portal je predvsem informativne narave. Informacije so razdelili na tri temeljna poglavja, ki odgovarjajo trem osnovnim dejavnostim motorizacije, kar se na portalu odraža v treh linkih: to so voziška dovoljenja, vozila, avtoprevoznitvo. »Portal bomo nadgrajevali, a je že danes z informativnega vidika zelo izpopolnjen. Objavili smo prav vse, kar je bilo objavljivega. Velika večina občanov ima že takoj od njega korist. Manjka le še kakih 10 odstotkov podatkov, ki bodo v kratkem na dosegu klika,« je napovedal Roberto Kravos, vodilni mož motorizacije.

Uporabniki, ki imajo dostop v splet, bodo portal našli na naslovu www.motorizzazione-provgo.it.

Občani bodo portal našli na naslovu www.motorizzazione-provgo.it

torizzazione-provgo.it. Pod rubriko »Pacienti« (voziška dovoljenja) bodo našli na primer vsa navodila za pridobitev dovoljenj in odgovore na najpogostejša vprašanja in dvome, predvsem pa obrazce. Poleg tega so objavljeni urniki motorizacije, pregled storitev in linki, ki jih utegne po-

trebovati, kdor se želi poglobiti v zakonodajo ali v okrožnice pristojnih institucij. Na voljo pa so tudi naslovi elektronske pošte funkcionarjev, pristojnih za posamezne postopke. Občani bodo lahko prek njih pošiljali pripombe in predloge, na podlagi katerih bodo portal izboljševali.

GRADEŽ - Dvajsetletnika naj bi se sprla zaradi dekleta

Sredi prepira nož

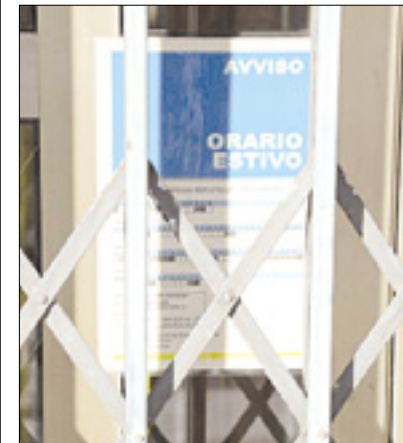
Mladenič je v Gradežu zabodel dvajsetletnega sovrstnika, potem ko naj bi se sprla zaradi dekleta. Napadalca so karabinjerji prijavi in ostaja na prostosti v pričakovanju na začetek sodnega postopka, poškodovancu so nudili prvo pomoč v gradeški ambulanti zdravstvenega podjetja in ni v smrtni nevarnosti.

V zadnjih letih mladi ponočnjaki radi zahajajo v lokal Tivoli na stari gradeški plaži; v njem se zbirajo tako domačini in prebivalci sosednjih krajev kot turisti, ki v Gradež preživljajo poletne počitnice. V noči s četrtna na petek je bil lokal poln obiskovalcev; med njimi sta bila tudi dvajsetletnik iz Mi-

lana in njegov sovrstnik po rodu iz Kampanje, ki že nekaj leti živi v Trzihu. Mladeniča sta se sredi lokala začela prepirati in zmerjati - kot zgloda - zaradi dekleta. Srboriteža sta izstopila iz lokala in se pred njim še naprej prepirala. Naenkrat je mladenič po rodu iz Kampanje zavihel kuhinjski nož in z njim nekajkrat zabodel mladega Milančana. Ranil ga je v roko in v prsni koš, iz katerih je začela močno teči kri. Medtem ko so ostali obiskovalci lokala prestrašeno opazovali obračunavanje med mladeničema, je eden izmed njih klical na pomoč na številko 112. Po nekaj minutah so na kraj prihiteli gradeški karabinjerji, ki so ravnokar izvajali

poostren nadzor v mestnem središču, ki je te dni polno turistov in mladine. Karabinjerji so takoj zatem izsledili oba mladeniča. Na kraj so prišli tudi reševalci iz službe 118, ki so nudili prvo pomoč ranjenemu Milančanu in ga zatem odpeljali v gradeško ambulanto zdravstvenega podjetja. Okreval bo v petnajstih dneh. Napadalca so prijavi goriškemu sodišču zaradi povzročitve telesnih poškodb; karabinjerji so našli tudi nož, s katerim je mladenič zabodel sovrstnika, in ga zasegli. Karabinjerji so po preverjanju istovetnosti napadalca ugotovili, da so ga sile javnega reda v preteklosti že obravnavale zaradi raznih kaznivih dejanj.

GORICA - Pošta Popoldansko zaprtje vzrok za razburjenje

Popoldansko zaprtje

BUMBACA

Več Goričanov se je včeraj in predvčerajšnjem razburjalo, ker je bil v popoldanskih urah glavni poštni urad na Korzu Verdi v Gorici zaprt, vendar na vratih ni bilo nikakršnega obvestila ali informacije. Iz poštnega podjetja Poste italiane so nam včeraj pojasnili, da so se za popoldansko zaprtje odločili, ker je v tem obdobju manj dela, »mrtvilo« pa so izkoristili, da so omogočili uslužbencem koriščenje dopusta.

Prihodnja dva tedna bo vsekakor goriški poštni urad spet odprt tudi popoldne, medtem ko bo v popoldanskih urah zaprt poštni urad v Ulici Parini v Trzihu. Zadnji teden v avgustu bo pa goriški poštni urad zaprt popoldne, medtem ko bo tržiški odprt. »Vsaj eden izmed dveh osrednjih poštnehi uradov v pokrajini bo do konca avgusta odprt tudi popoldne; za to smo se odločili, da bi racionalizirali delo svojih uradov in hkrati znižali stroške,« pojasnjujejo iz podjetja Poste italiane in opozarjajo, da so o spremembi urnikov obvestili tako goriškega župana kot tržiško županjo.

AJDOVŠČINA - Letos že peta žrtev

Traktor izsilil prednost Umrl 33-letni motorist

Slovenske ceste so spet terjale krvavi davek med motoristi. V prometni nesreči v bližini Ajdovščine je včeraj umrl 33-letni motorist. Nesrečo je povzročil v 43-letni traktorist, ki je med zavijanjem izsilil prednost. Umrl mladenič in domačin, a je bil doma iz širše okolice Nove Gorice; iz Ajdovščine je povzročitelj nesreče, zoper katerega bodo policisti ustrezno ukrepali, so sporočili z novogoriške policijske uprave.

O nesreči, ki se je zgodila v križišču za Vipavski križ, pri naselju Cesta, so občani policijo obvestili včeraj nekaj pred 10. uro. Policija je ugotovila, da je motorist peljal iz smeri naselja Cesta

proti Ajdovščini. Iz Ajdovščine pa je tedaj pripeljal traktorist in med zavijanjem levo proti Vipavskemu križu izsilil prednost in zaprl pot motoristu, ki je trčil v desno stran traktorja. Zaradi prehudih poškodb je umrl na kraju nesreče.

Poleg policistov so bili na kraju tudi gasilci in reševalci iz Ajdovščine. O nesreči so obvestili preiskovalno sodnico okrožnega sodišča in pristojno okrožno državno tožilstvo. Policisti bodo zoper povzročitelja na podlagi zbranih obvestil in ugotovljenih dejstev ustrezno ukrepali. To je že peta smrtna žrtev letos med motoristi na območju novogoriške policijske uprave.

Gradeški karabinjerji na prizorišču prepira

BONAVENTURA

SOVODNJE - Posledice že zaskrblyujoče

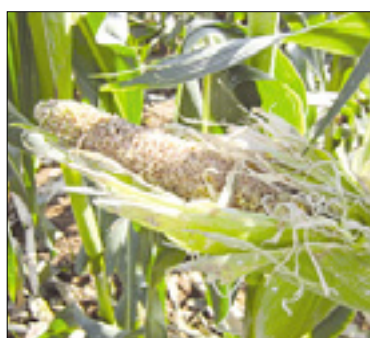
Divji prašiči lomastijo v mladi koruzi

Divji prašiči se v iskanju hrane selijo v ravninski svet na Goriškem. Nočne obiske so usmerili v sicer redka s koruzo zasejana polja v bližini Sovodenj. Na pojav in škodo, ki jo ščetinarji povzročajo, nas je opozorila Sandra Milocco, kmetijska podjetnica iz Sovodenj, ena redkih, ki se še ukvarja s kmetijstvom in ki se boji, da kljub vložnemu delu in za koruzo optimalnim pogojem, letos pridelka ne bo.

Na njivi v neposredni bližini plinovoda in avtoceste, skoraj na robu s Pečanskim, so posledice nočnih obiskov in lomastenja že zaskrblyujoče, kakor izhaja tudi iz priloženih fotografij.

Miloccova je o zadevi že obvestila pristojno službo na goriški pokrajini, ki je tudi opravila ogled. Obvestila je nadalje člane lovške družine, ki naj bi skrbela za »nadzor« in uravnavanje števila divjadi, ima pa precej vezane roke zaradi predpisov o izvajanju lova.

Sicer pa divji prašiči, ki so do sledje v glavnem povzročali škodo v briških vinogradih in na Krasu, niso edina nadloga kmetov in vrtičkarjev v ravninskem svetu. Zaradi opuščanja obdelovalnih površin se njihve zaraščajo, povečuje pa se število visoke divjadi in divjih zajcev. Pred srnami niso varni niti vrtovi v bližini naselij. Dodatno škodo na pridelkih, zlasti na koruzi, povzročajo tudi srake, vrane in šoje, ki so se prekomerno razmnožile in iščejo hrano tam, kjer pač je. (vk)

Okljuvan koruzni storž FOTO V.K.

Posledice pohoda divjih prašičev V.K.

ŠTANDREŽ - Lokal v Ulici San Michele ima novega upravitelja

Brasil bar »kitajski«

Zheng Yuanmin je po rodu iz Šanghaja - Že skoraj dvajset let živi in dela v Italiji

Štandreški Brasil bar je dobil kitajske upravitelje. Od prvega avgusta javni lokal v Ulici San Michele vodi Zheng Yuanmin, ki se je pred skoraj dvajsetimi leti s starši preselil v Italijo iz vasice ob kitajskem vele mestu Šanghaj. Po prihodu na Apeninski polotok je opravljal razne poklice, živel je Bresciji, Milanu in raznih drugih mestih. Življenjska pot ga je zdaj zanesla v Gorico, kjer namerava ostati dalj časa, zato pa se je tudi odločil za prevzem bara. Skupaj z njim bo v javnem lokalu delala njegova žena, pomagali mu bodo tudi starši, ki živijo v Pevmi, medtem ko bo z novim šolskim letom njegova hčerka obiskovala vrtec v Ločniku. Zheng Yuanmin je štandreški bar prevzel od Katjuše Osbat, ki je lokal vodila več let. V baru še naprej dela mlada uslužbenka, ki je bila v njemu zaposlena še pred kitajskim prevzemom.

Kitajski podjetniki so v zadnjih letih prevzeli več gostinskih in trgovskih dejavnosti v Gorici in njeni bližnji okolici. V Štandrežu Kitajci že upravljajo tu-

Brasil bar stoji zraven štandreškega spomenika padlim (levo); novi upravitelj bara Zheng Yuanmin (desno)

BUMBACA

di trgovino znotraj nakupovalnega središča Smart; odprli so jo maja, potem ko so se vselili v prazne prostore, ki jih je januarja zapustila trgovina Buonacquisto. Kitajci so svoji trgovini nadeli ime Bazar, v njej prodajajo najrazličnejšo blago. Artiklov je toliko, da jih je včasih celo težko najti. Na poti iz Štandreža v Gorico so kitajski državljani prevzeli še en gostinski obrat. Pred nekaj leti so začeli upravljati bar Mai taj v Ulici Carso. V Gorici vodijo Kitajci trgovini v Ulici Terza Armata in Tržaški ulici, dve »take away« restavraciji, nekaj centrov za do-

bro počutje, v katerih ponujajo razne vrste masaž, in nekaj barov. Med kitajskimi gostinci je najbolj poznan Chen Win Jying, ki so mu Goričani nadeli vzdevek Ciccio in upravlja kavarno nasproti županstva. Chen Win Jying se je v goriško stvarnost najbolj vključil, sodeluje celo pri pobudah za poživitev goriškega mestnega središča.

V zadnjih časih so kitajski podjetniki odprli tudi dva frizerska salona in šiviljsko delavnico na Travniku. Že pred leti so prevzeli tudi bar nasproti spomeniku padlim v NOB v Podgori.

PREDEN LISTJE ODPADE BOMO DOMA

Miro Simčič

3

se nadaljuje

Objavo v dnevniku je omogočil avtor

Miro Simčič

knjigo je izdala založba

b.č.a.
Book Publishing

Ljubljana, Kolarjeva ulica 47

Spletna knjigarna www.buca.si

Že čez nekaj dni je Slovenec bralce zaprosil za razumevanje zaradi zamude pri izhajanju, saj so morali časopis, preden je šel v tisk, pregledati in odobriti cenzorji. Dopisniki s terena se niso več smeli oglašati, ves zasebni telefonski promet je bil ukinjen. Slovenec je bralce še poprosil, naj ne hodijo v redakcijo, da bi poskušali poizvedeti »kaj več« o določenih temah iz stranskih virov. Vse, kar imajo povedati — in kar smejo povedati —, bodo objavili na straneh svojega časopisa, je obljubilo uredništvo. Hkrati pa je zagotovilo, da bodo bralci do novic z bojišča prišli kar se da hitro, vsekakor prej, kot so Dunajčani izvedeli za Napoleonov poraz pri Waterlooju leta 1815. Vesela novica je takrat na Dunaj prispela z enajstdnevno zamudo. Slovenec je na lep način, ki ni provociral oblasti, slikovito obvestil bralce o novi realnosti v novinarskem poročanju.

Škarje cenzorjev so bile neusmiljene. Na časopisnih straneh so se kmalu pojavile bele površine, dokaz cenzorjevega posega. Med vojno je Slovenec nekajkrat izšel s prazno prvo stranjo. Pri tem je bil kot glasilo Slovenske ljudske stranke in zaradi konzervativne usmeritve ter izpričane lojalnosti do cesarja in monarhije v prednosti pred socialdemokratsko usmerjeno Edinostjo in drugimi bolj levo in jugoslovansko usmerjenimi časopisi. Cenzorjevo sito je tako Slovencu dovolilo nekaj več informativnosti kot drugim časopisom.

Lov za notranjimi sovražniki se je začel tudi v slovenskih deželah. Prvi se je na udaru znašel Preporod, gibanje za rešitev slovenskega nacionalnega vprašanja. Konec leta 1914 so sodili šestdesetim dijakom in študentom zaradi veleizdaje, in niso vsi prišli živi iz preiskovalnega zapora. Nekaterim je uspelo pobegniti v Srbijo, kjer so se pridružili srbski vojski, nekateri od njih so pozneje tudi padli kot srbski vojaki. Oblasti so prepovedale časnika Rudar in Zarja, razpusstile so Slovensko matico in zaplenile njeno premoženje. Prvi dan vojne so v Gorici, kot je poročala Edinost, aretirali dva slovenska odvetnika.

Tudi v tem primeru se je potrdilo, da je resnica prva žrtev vojne: »ko prične vojna, prva umre resnica«. Ogrožena je bila celo pravica do javnega dvoma o vojnih ciljih in do različnih mnenj in kritik. Slovenec je bralce opozarjal na potrebo po državljski budnosti, na nevarnost zaradi navzočnosti sovražnih vohunov in jih opominjal, da je že sam defetizem, dvom o vojnih ciljih monarhije, izdajstvo domovine. Vpoklicane vojake so v časopisih opozarjali na nevarnost druženja z mladimi samskimi ženskami, ki same potujejo z vlakom in s hlinjenim sočutjem in naklonjenostjo do vojakov v resnici zbirajo podatke o pripravljenosti, številu vojakov in smeri premikov avstro-ogrskih čet. V Kranju so možje postavili aretirali sumljivega moškega češkega rodu, ki je govoril več jezikov, zaradi česar je bil še bolj sumljiv.

Slovenec je v vrsti člankov na prvi strani že v prvih dneh vojne razlagal, zakaj sta veliko srbstvo in jugoslovanstvo pogubno škodljivi za

Slovence in zakaj je Velika Hrvaška, pod habsburško krono, se razume, bolj vabljev cilj. »Pod tvrdko nejasnega jugoslovanskega nacionalizma skuša velesrbska propaganda zmešati pojme in pripraviti tla za zgradbo velesrbskega imperija. Ta imperij pa bi pomenil popoln pogin katoliškega hrvaško-slovenskega naroda [...]. Pravi izraz tega duha je določba o pravih velesrbske organizacije, da je [potrebno] v hrvaških in slovenskih deželah podpirati brezverske liberalce zoper 'klerikalce', to se pravi, zoper katoliško cerkev [...] to opazujemo pri srbsko-hrvaški koaliciji na Hrvaškem, kjer vidimo Srbe v najožjem objemu s framašonskimi Masarykovci — pokretaši. Ravno tako je v Dalmaciji. To vidimo na Slovenskem, kjer se kaže naravnost vsiljeno bratstvo naših liberalcev s srbstvom [...]« Vojna je omogočila takojšnjo temeljito spremembo notranjepolitične ureditve, postala je priložnost za zatiranje drugače mislečih in za dodatno notranjo cepitev političnih sil na Slovenskem.

Prinesla pa je tudi radikalno spremembo na celotnem evropskem političnem prizorišču. Desnici v vseh evropskih državah je omogočila, da je prizadejala katastrofalni udarec močni evropski levici in levemu političnemu centru. Po njenem izbruhu so bili za dolgo potisnjeni v kot tako socialdemokrati kot liberalci, ki so v desetletjih miru, naraščajoče blaginje in napredka v Evropi pridobili veliko politično moč, ki so jo uporabili za krepitev vpliva in izboljšanje življenjskih razmer najširših slojev prebivalstva. Slovenci so bili politično sicer razcepljeni, toda od splošnega naraščanja blaginje v Evropi so imeli tudi sami velike koristi, socialdemokratske ideje so imele močan vpliv predvsem med Primorci in Ljubljancani.

»Začetek prve svetovne vojne je na hitro pokončal zlato obdobje evropskega liberalnega kapitalizma, parlamentarizma in reformističnega socializma, ki so vzporedno tekli v času skoraj petdesetletnega miru,« piše Isaac Deutscher v svoji prvi knjigi o Leonu Bersteinu Trockem, Oboroženi prerok. »Dve generaciji Evropejcev sta zrasli v optimističnem prepričanju, da je človek dovolj napredoval, da si zagotovi premoč nad naravo ter da spremeni in izpopolni svoje duševno okolje z razpravami, pogajanjem in glasom večine. [...] Akumulacija bogastva v Evropi kot celoti je bila tako impresivna in hitra, da se je zdelo da zagotavlja vse večji napredek vsem družbenim razredom, brez možnosti silovitega družbenega spopada.«

V Evropi so že zdavnaj pred prvo svetovno vojno izginili radikalni razredni spopadi, kakršni so bili tisti iz »pomladi narodov« leta 1848, nadomestili so jih miroljubna pogajanja in parlamentarni reformizem. Bolj ko so nove metode demokratskega političnega delovanja postajale učinkovite, tesnejše so postajale zveze med socialističnimi strankami in sindikati na eni ter vlada in delodajalci na drugi strani. Do leta 1914

Na zgornji sliki prvi dan mobilizacije v Ljubljani, slovenski fantje so ravno kar prejeli vojaške uniforme in se bodo v nekaj urah za dolgo poslovili od civilnega življenja. Na sliki desno mati s številno družino, ki je bila odvisna od državne pomoči, dokler je bil oče na fronti.

so socialistične stranke in njihovi vodje sicer še vedno javno zagovarjali marksizem, internacionalizem in antimilitarizem.

Med prvo svetovno vojno so se skoraj istovrstno rodili zametki dveh totalitarnih ideologij, nacifašizma in boljševizma, ki bosta Evropo in tudi dober del sveta po njenem koncu potisnila v nove skušnjave, v nove vojne spopade in množično trpljenje v drugi svetovni vojni, ki bo še mnogo hujša od prve. Obe novi gibanji, fašizem in boljševizem, sta politično nasilje izbrali kot legalno in normalno sredstvo političnega delovanja. Zato je bila druga svetovna vojna, kot pravi znani britanski zgodovinar in mislec Eric Hobsbawm, v resnici ideološka svetovna vojna in ne le vojna med različnimi državami za pridobitev ozemelj. Po njegovem naj bi šlo za spopad med dediči francoske revolucije, kamor spadajo pripadniki liberalnih, socialdemokratskih in marksističnih ideologij, na eni strani ter zagovorniki reakcionarnih ideologij, ki so vrhunec dosegle v nacifašizmu. Boljševizem naj bi nastal z objavo Leninove knjige Država in politika, v kateri je avtor objavil osnovne dogme in metode političnega delovanja boljševizma. Nacifašizem je sicer imel več virov, toda prvi so zastavali z nacistično svastiko razvili v tajnem templarskem redu Nemca Jörga Lanza von Liebenfelsa, katerega ideologija, ki je bila mešanica rasizma, antisemitizma in okultizma, je imela močan vpliv na mladega Adolfa Hitlerja, pa tudi na določen krog visokih avstro-ogrskih častnikov.

Posledice delovanja obeh totalitarnih ureditev so v naslednjih letih in desetletjih bile krvave vojne, desetine milijonov mrtvih, ukinjanje parlamentarizma, demokracije in množično kršenje človekovih pravic, čeprav sta gibanji izhajali iz radikalno drugačnih izhodišč: nacifašizem je temeljil na radikalnem rasizmu in nacionalizmu, boljševizem pa je izhajal iz koncepta splošne svetovne proletarske revolucije, ki naj bi svet odrešila vseh nasprotij kapitalizma in imperializma.

Ljudje pa se v primeru velikih zaostritev ved-

no odzivajo drugače, kot to pričakujejo in narekujejo oblasti. Nikoli namreč niso pripravljeni verjeti vsemu tistemu, kar jim sporočajo prek medijev in uradnih obvestil. Po napovedi vojne so Slovenci iz hranilnic takoj začeli množično dvigovati prihranke. Pojav je dobil tolikšne razsežnosti, da je pri oblasteh zbujal zaskrbljenost, saj je grozilo, da se bo finančni sistem sesul. Slovenec, pa tudi drugi časopisi in finančne ustanove, so varčevalce večkrat opozorili, naj prihranke raje hranijo v bančnih sefih kot v nogavicah, saj je njihov denar tako bolj varen.

Ljubljanska Zadruga zveza je posojilnice javno opozorila, naj bodo pozorne na ljudi, ki širijo neresnične vesti o varnosti naložb v denarnih zavodih. Oblasti so ljudem zagotavljale, kot je trdil Slovenec, da jim prihranjenega denarja po mednarodnih konvencijah nima nihče pravice odtujiti, ne domače oblasti niti morebitni okupator.

Ljubljancani so bili na tovrstne domoljubne pozive imuni, saj sta Slovenec in Slovenski narod večkrat ponovila isto opozorilo, a očitno zaman. Odziv slovenskih varčevalcev je bil za vojne razmere nekaj povsem običajnega, za oblasti pa je to pomenilo hud problem, saj tudi najbolj soliden bančni sistem ne zdrži velikega in vztrajnega navala varčevalcev na bančna okenca. Premožnejši in podjetni Ljubljancani so papirnati denar spreminjali v bolj zanesljivo imetje, v zlato in še zlasti v blago, zanimivo v vojnem času, ali pa so ga vložili v nepremičnine. Papirnati denar je med vojno namreč nezanesljiv.

Vojna je takoj prinesla nepričakovane podražitve. Na Dunaju je prišlo do množičnega pretepa med Dunajčankami in branjevskami na tamkajšnji mestni tržnici. Za eno krono je bilo mogoče v prvih dneh vojne dobiti samo dva kilograma krompirja ali šest jajc, kar je bilo nekajkrat dražje kot pred nekaj dnevi. Spopad na dunajski tržnici je terjal več ranjenih, saj so vročekrvne branjevke z jezniimi dunajskimi gospodinjami obračunale kar z utežmi.

Maribor s Celticom, Napoli z Bilbaom

NYON - Nogometaši Maribora bodo v 4. predkrogu lige prvakov igrali proti Celticu iz Glasgowa. Mariborčani bodo v primeru uspeha zaigrali v skupinskem delu lige prvakov, v primeru neuspeha pa v evropski ligi. Celtic se sicer v 3. predkrogu ni izkazal. Proti Legii iz Varšave je izgubil (1:6), toda napredoval, ker so Poljaki povratno tekmo igrali z igralcem, ki ni imel pravice nastopa. Napoli pa bo vstopnico za ligo prvakov lovil proti Athleticu Bilbao. Prve tekme bodo na sporedu 19. in 20. avgusta, povratne pa 26. in 27. avgusta. Na fotografiji ANSA trener Maribora Ante Šimundža

Inter na Islandijo, Torino v Split

NYON - Na sedežu Evropske nogometne zveze (Uefa) v Nyonu so izžrebali pare 4. predkroga evropske lige. Milanski Inter Samirja Handanovića (na fotografiji ANSA), Reneja Krhina ter Vida Belca bo igral proti islandskemu Stjarnanu, Torino proti Splitu, Rijeka Matjaža Keka in Mirala Samardžića bo igrala proti Šerifu iz Tiraspolja. Prve tekme bodo 21., povratne pa 28. avgusta.

Dragić na petih tekmah

LJUBLJANA - Slovenski košarkarski reprezentant Goran Dragić se je s Phoenixom dogovoril, da bo lahko odigral pet tekem namesto le tri. »Rekel sem jim, da so tri tekme premalo, še posebej, ker nisem treniral z ekipo. Odobrili so mi dve tekmici več, na vsaki pa lahko igram 25 minut.«

ATLETIKA - Od 12. do 17. avgusta evropsko prvenstvo v Zürichu

Slovenci po eno ali dve kolajni

Slovenijo bo zastopala petnajsterica atletov - Kolajno lovita Primož Kozmus in Martina Ratej

LJUBLJANA - Med 12. in 17. avgustom bo v Zürichu atletsko evropsko prvenstvo. Slovenijo bo zastopala petnajsterica atletov, saj so Žana Jereb, Rožle Prezelj in Robert Renner odpovedali nastope.

Vodstvo Atletske zveze Slovenije (AZS) načrtuje eno do dve medalji in dve do tri uvrstitve v finale. Izmed atletov načrtuje kolajno Primož Kozmus: za metalka kladiva, nekdanjega olimpijskega in svetovnega prvaka, bi bila prvo odličje na EP. Bolje od najboljšega slovenskega atleta vseh časov je letos nastopala Martina Ratej, druga v skupnem seštevku diamantne lige v metu kopja. Pred njo je le svetovna rekorderka in olim-

pijska zmagovalka Čehinja Barbora Špotakova. Nastope v finalu načrtuje trojica: skakalka v troskoku Snežana Vukmirovič, skakalka s palico Tina Šutej in tekačica na 3000 m z zaprekami Maruša Mišmaš.

Na EP bodo nastopili Kozmus (kladivo), Jan Žumer (200 m), Žan Rudolf (800 m), Matija Kranjc (kopje) ter Maja Mihalinec (100 m), Kristina Žumer (100 in 200 m), Sabina Veit (100 in 200 m), Sonja Roman (1500 in 5000 m), Marina Tomič (100 m ovire), Maruša Mišmaš (3000 m zapreke), Nina Djordjevič (daljina) Snežana Vukmirovič (troskok), Tina Šutej (palica), Barbara Špiler (kladivo) in Martina Ratej (kopje). (STA)

Martina Ratej, druga v skupnem seštevku diamantne lige v metu kopja

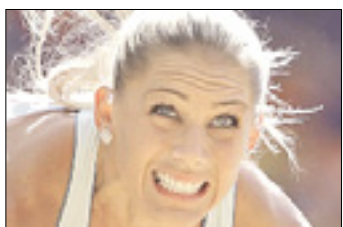
ANSA

»Moj cilj je, da v kvalifikacijah in finalu nastopim tako kot sem letos v diamantni ligi. Kopje si želim vreči prek 65 m, kaj bo to prineslo, pa bomo videli v četrtek na dan tekme. Na nobeni veliki tekmi doslej v finalu še nisem vrgla prek 62 m in tudi odličja še nisem osvojila. Met prek 65 m v finalu pa bo prinesel kar dobro uvrstitev,« je povedala metalka kopja **Martina Ratej**, ena izmed glavnih kandidatov za kolajno na EP.

»Ne glede na mojo slabšo sezono pričakujem gladko uvrstitev v finale in nato osvojitve medalje. Tekmovalci smo dokaj izenačeni in bo treba pokazati vse, kar znam. Za uvrstitev v finale bo dovolj 74, 75 m, za medalje pa bo treba vreči prek 79 m. Sem pripravljen, da to dosežem in imam velika pričakovanja,« pravi metalec kladiva **Primož Kozmus**.

»V tej sezoni imam kar nekaj težav, kljub temu želim v finalu in skok prek 14 m, kar bi bil moj najboljši izid sezone. Temu sem se na DP zelo približala, čeprav sem bila zaradi intenzivnih treningov zelo utrujena. V zadnjih dnevih smo začeli spuščati raven vadbe in počutim se vse bolje,« napoveduje Koprčanka **Snežana Vukmirovič**, skakalka troskoka.

NOGOMET NA MIVKI - Uspeh M. Leghisse

Na prestolu

Prvič v karieri osvojil superpokal in državni naslov

Slovenski nogometaš iz Medje vasi Michele Leghissa, ki v poletni sezoni nastopa v nogometu na mivki, se je prejšnji teden okitil z dvema lovoričkama. Prvič v karieri je osvojil naslov državnega prvaka, prvič je tudi zmagal superpokal. »V finalu državnega prvenstva sem nastopil že petič, vendar sem zmagal prvič letos, v superpokalu pa sem prvič igral,« je pojasnil član ekipe Happy Car Sanbenedettese Beach Soccer iz kraja San Benedetto del Tronto. V četrtfinalu državnega prvenstva so s 4:3 najprej premagali favorita za naslov Catania, ki je v svojih vrstah imela tri igralce iz Brazilije in enega Argentince, pa tudi trener je bil iz Brazilije, domovine nogometa na mivki: »V obrambi smo igrali zelo dobro, pa tudi sreča je bila na naši strani,« je zmagogomentiral Leghissa. Nato so v polfinalu s 5:3 premagali Anxur Trenza, v finalu pa so bili boljši od Milana s 4:3. »Pritisk je na začetku naredil svoje, saj smo začeli zelo slabo. Milano je povedel s 3:0, v drugem polčasu pa smo razbrali njihovo igro in sprebrnili rezultat,« je povedal Leghissa. V finalne boje so se sicer uvrstili kot četrtouvrščeni v severni skupini, s prepričljivimi nastopi pa so se prebili na sam vrh.

Še pred finalnimi dvoboji za naslov italijanskega prvaka pa se je prejšnji četrtek pomeril na tekmi za superpokal, na kateri se za lovoričko pomerila zmagovalca državnega prvenstva (lani je bil Milano) in zmagovalca pokala Italije (Sanbenedettese). Tudi na tekmi, ki je v svetu nogometa na mivki še prestižnejša kot državno prvenstvo, je bil Leghissa s soigralci boljši od Milana (4:3).

Nogometaš iz Medje vasi, ki bo tudi letos igral z Ronchijem v promocijski ligi, ne izključuje, da bi sezono nogometa na mivki nadaljeval še z nastopi za izbrano vrsto. Zaenkrat ga niso vpoklicali, saj še ni popolnoma saniral poškodbe hrbta, ki ga je mučila že v minuli sezoni: »Pozdravil sem se le toliko, da sem lahko igral finalne boje državnega prvenstva. Če bom nared, pa se bom morda udeležil kvalifikacij za svetovno prvenstvo, ki bodo septembra v Jesolu,« je še dodal Leghissa. (vs)

NOGOMET**Skupine deželnih prvenstev**

Deželna nogometna zveza je objavila sestavo skupin deželnih prvenstev. **Elitna liga:** Chions, Cjarlins Muzana, Cordenons, Gemonese, Gradisca, Lumugnacco, Manzanese, OIB, Sanvitese, Tolmezzo Carnia, Torre, Tricesimo, Ufm, **Vesna**, Virtus Corno, Zaulle. **Promocijska liga, skupina B:** Aurora Buonacquisto, Gonars, Cormonese, Costalunga, Juventina, Muggia, Pro Cervignano, Ronchi, S. Giovanni, San Luigi, Sangiorgina, Sevegliano, Torreanese, Torviscosa, Trieste Calcio, Valnatisone. **1. amaterska liga, skupina C:** Aquileia, Azzurra, **Breg**, Domio, Turriaco, Gradese, Isonzo, Mariano, Muglia, Ponziana, **Primorec**, Pro Romans Medea, Sant' Andrea San Vito, Sistiana, **Sovodnje**, Terzo. **2. amaterska liga, skupina D:** Audax Sanrocchese, Aurisina, Campanelle, **Mladost**, Moraro, Opicina, Pieris, **Primorje**, Pro Gorizia, Roianese, Romana Monfalcone, Sagrado, San Canzian Begliano, Torre, Villesse, **Zarja**.

KOŠARKA - C-liga
Za Breg še ena »težka« okrepitev

Dres članske ekipe Brega bo v naslednji sezoni nosil tudi košarkar Adriano Pigato, 196 centimetrov visoko krilo, ki bo po potrebi igral tudi v drugih vlogah. Lani je igral v deželni C-ligi pri enemu izmed vodilnih klubov Cornu di Rosazzo, 33-letni košarkar po rodu iz Vicenze pa je zbral med leti 1999 in 2004 tudi več nastopov v A1-ligi v Trstu, v LegaDue je igral v Ragusi in Novari, od sezone 2004/05 pa je nastopal v amaterskih prvenstvih B- in C-lige. Lani je v deželni C-ligi dosegel 338 točk. Ker bo postal kmalu očka, se je odločil, da bi letos raje igral bližje domu - živi namreč v Trstu; med raznimi ponudbami je izbral povabilo Brega. Svojo razpoložljivost je Bregu dal tudi Francesco Gori, tako da je zdaj na spisku devet starejših igralcev (na igrišču jih lahko igra osem). Kot smo že poročali, se je dolinsko moštvo okrepilo tudi s Tomažem Strletom, v matično društvo pa se je vrnil tudi jadranevec Christian Slavec. Ekipo bodo dopolnjevali še mladi igralci. (vs)

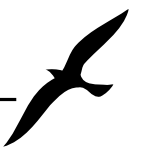
PLAVANJE - DP v Rimu

Elia Pelizon lahko še veliko napreduje

Slovenski plavalec Elia Pelizon (na fotografiji), član Rari Nantes Trst, je svoj krstni nastop na poletnem državnem prvenstvu med dečki zaključil na repu lestvice. Na 100 m prsno je bil štirinajstletnik s časom 1:12,25 (v 50-metrskem bazenu) 70. v konkurenci 74 plavalcev. Med letniki 2000 je bil 23. V kategoriji dečkov tekmujejo plavalci treh letnikov - 1998, 1999 in 2000 - torej je bil Pelizon med najmlajšimi in bo v tej starostni kategoriji nastopal še dve sezoni: »Rezultat je zadovoljiv, osebni rekord je zgrešil za nekaj desetink (osebni rekord je 1:11,35 op.a.), a je to razumljivo, saj na takem tekmovalju odigra veliko vlogo tudi trema. Elia še nima dovolj izkušenj na tej ravni, vendar verjamem, da lahko veliko napreduje,« je nastop Pelizona ocenil trener iz Trsta Andrea Mateucci. Zmagal je Andrea Castello s časom 1:04,36. »Elia lahko napreduje v tehniki plavanja, dozoreti pa mora tu-

di kot tekmovalca, vendar za to ima še čas,« je še dodal trener, s katerim Elia trenira prvo sezono. Pelizon, bodoči dijak klasičnega liceja Prešeren v Trstu, je prvo leto član Rari Nantesa, do lanske sezone je plaval pri PK Bor. Na DP v Rimu je Svetoivančan nastopil samo na 100 m prsno. V isti disciplini je bil član Rari Nantesa Kristian Perišić 32. (1:08,54). (vs)

VREMENSKA SLIKA

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER. Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7. in 13. uri.

Nad srednjo Evropo in Alpami je šibko območje visokega zračnega tlaka. Od severozahoda doteka k nam v višinah nekoliko toplejši in bolj suh zrak.

Ob morju bo še prevladovalo jasno oz. pretežno jasno vreme, ponekod se bo pooblačilo. Drugod bo spremenljivo vreme, možne bodo posamezne plohe in krajevne nevihte.

Danes bo večinoma sončno, verjetnost vročinskih neviht bo majhna. Pihati bo začel jugozahodni veter. Najnižje jutranje temperature bodo od 10 do 16, ob morju okoli 18, najvišje dnevne od 25 do 30 stopinj C.

Jutri bo po vsej deželi spremenljivo vreme. Ozračje bo soparno. Ponekod bodo dopolodne možne nevihte s kratkotrajnimi plohami. Ob morju se bo proti večeru spet razjasnilo.

Jutri bo predvsem v zahodnih krajih občasno nekaj več oblačnosti, sicer bo dokaj sončno. Tu in tam bo lahko nastala kakšna ploha ali nevihta. Pihal bo jugozahodni veter.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 5.58 in zatone ob 20.23
Dolžina dneva 14.25

LUNINE MENE
Luna vzide ob 19.08 in zatone ob 5.33

NA DANESNI DAN
1955 - Zelo sveže avgustovsko jutro v zahodni in južni Sloveniji. V Babnem Polju se je ohladilo do -0,2 °C, v Postojni do 1,9 °C, v Mokronogu do 4,0 °C, v Žireh do 4,2 °C in na Kozini pri Sežani do 4,6 °C.

PLIMOVANJE
Danes: ob 2.43 najnižje -65 cm, ob 9.15 najvišje 39 cm, ob 14.47 najnižje -24 cm, ob 20.35 najvišje 55 cm.
Jutri: ob 3.17 najnižje -70 cm, ob 9.50 najvišje 45 cm, ob 15.29 najnižje -29 cm, ob 21.17 najvišje 56 cm.

MORJE
Morje je skoraj mirno, temperatura morja 24,6 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m 23	2000 m 12
1000 m 19	2500 m 9
1500 m 16	2864 m 6

UV indeks ob jasnem vremenu po nižinah doseže 7,5, v gorah do 8,5.

Našli deklico, ki jo je leta 2004 odnesel cunami

BANDA ACEH - Indonezijsko deklico, ki jo je leta 2004 odnesel cunami, so v sredo ponovno združili z njeno družino, ki je bila deset let prepričana, da je mrtva. Raudhatul Jannah (na posnetku Anse) je bila stara štiri leta, ko je njo in njenega brata, ki je imel takrat sedem let, 26. decembra 2004 odnesel morski val, je povedala dekličina mama Jamaliah. Jamaliah in njen mož sta hčer in sina prenehala iskati po enem mesecu, saj sta bila prepričana, da sta umrla. Dokler ni Jamaliahin brat junija letos opazil dekle, ki je bilo videti enako kot njena dolgo izgubljenca nečakinja. Pozneje je družina izvedela, da je za dekle skrbela starejša ženska v bližnjem kraju. Cunami, ki ga je leta 2004 sprožil potres, je prizadel 14 držav. Umrlo je 230.000 ljudi.

V evropski tožbi proti Facebooku že 25.000 ljudi

DUNAJ - Skupinski tožbi proti Facebooku, ki so jo pripravili v sosednji Avstriji, se je v nekaj dneh pridružilo že 25.000 uporabnikov družbenega omrežja. Organizatorji novih prijav zaradi navala zaenkrat ne sprejemajo, se je pa mogoče vpisati na čakalno vrsto. Facebooku očitajo kršitev evropske zakonodaje - med drugim, da podatke o uporabnikih zbira, analizira in posreduje tretjim osebam na povsem netransparenten način ter da nezakonito sodeluje z ameriški obveščevalci. Tožbo vodi 26-letni avstrijski aktivist in študent prava Max Schrems, ki je znan po tem, da se je Facebooku po robu postavil že leta 2011.

DVE DRUŽINI, KI NA TRGU OBSTAJATA ŽE VEČ GENERACIJ, SE DANES ZDRUŽUJETA, ZATO DA VAM BOSTA LAHKO TUDI V PRIHODNJE NUDILI VISOKO USPOSOBLJENOST, PROFESIONALNOST IN VLJUDNOST

PADOVAN CONTI

www.padovaneconti.it

NAŠA ZGODOVINA, VAŠA PRIHODNOST

v **TRSTU** ULICA FLAVIA 47
TEL. 040 827782

in v **TRŽIČU** UL. TIMAVO 24
TEL. 0481 790505

POOBLAŠČENA
PRODAJALNA

POOBLAŠČENA PRODAJALNA
DISTRIBUTER NADOMESTNIH DELOV
AVTORIZIRANA POPRAVILA
CENTER ZA TEHNIČNE PREGLEDE

KAROSERIJSKA DELAVNICA SKUPINE GENERALI

POOBLAŠČENA
PRODAJALNA

